

ročník 2021 | číslo 4

MAGAZÍN

neprodejné

ČAS

s přílohou
BIM

Covid-19 a turismus

Symbody údržby na etiketě

Opatření a pomůcky
pro přístupné zasedání
osobám se zdravotním
postížením

www.agentura-cas.cz
www.magazin-cas.cz

Obsah

Symbyly údržby na etiketě	4
Novinky ze světa TN	7
TN a cestovní ruch	16
Covid-19 a turismus	19
Aktuality	34
Publikace elektrické vozíky	39
Přístupné zasedání osobám se zdravotním postižením	40
Hodnocení kvality služeb	45
Cena a Čestná uznání Vladimíra Lista	48
Konference Jádno	49
Ptáte se	53
Publikace Komíny	56
Seminář ČSTN	57

MAGAZÍN ČAS 4/2021

Čtvrtletník

Tištěný náklad 9000 ks

Vychází dne 31. 10. 2021

Vydává: Česká agentura pro standardizaci s.p.o.,

se sídlem 110 00 Praha 1, Biskupský

dvůr 1148/5, IČO: 06578705

Zaregistrováno MK ČR pod evidenčním

číslem MK ČR E 23480

ISSN 2694-6912 (Print),

ISSN 2694-6920 (Online)

Předseda redakční rady: Karel Novotný

Tajemnice: Petra Londová

Redakční rada: Patrik Frk, Zdenka Slaná,

Lubomír Keim, Ivana Kolínská, Jiří Nouza

Autorská výhrada:

Všechna práva vyhrazena. Přetisk a jiná užití díla nebo jeho části, včetně zařazení díla do elektronické databáze bez souhlasu vydavatele, jsou zakázány. Ochrana autorského práva k dílu platí i pro jeho části. Autorské právo k tomuto časopisu jakožto dílu soubornému a k dílu do něj zařazenému vykonává vydavatel. Právo na ochranu před nekalou soutěží zůstává nedotčeno. Tento časopis je samostatně neprodejný.

Podmínky přijímání příspěvků:

Přijímáme pouze původní příspěvky (příspěvky dosud jinde nepublikované), a to elektronicky na e-mailovou adresu redakce.

Sledujte nás na:

Email: redakce.magazin@agentura-cas.cz

www.agentura-cas.cz

www.magazin-cas.cz

Česká agentura pro standardizaci © 2021

Úvodní slovo

Tématem aktuálního čísla magazínu jsou služby, jejichž sektor se dynamicky rozvíjí. Například online služby, jako je elektronické bankovníctví a nakupování, se staly pro mnohé z nás nezbytnou součástí každodenního života. Za poslední dvě desetiletí se světový export komerčních služeb více než čtyřnásobil a mezinárodní obchod s nimi rostl rychleji než obchod se zbožím. Tento nárůst lze přičíst řadě faktorů, včetně nových technologií, kdy poskytovatel již nemusí být na stejném fyzickém místě jako spotřebitel.

Dalším faktorem vedoucím k růstu tohoto odvětví je deregulace a privatizace mnoha veřejných služeb, jako jsou energetika, doprava a telekomunikace. Zatímco v minulosti je mohly poskytovat vnitrostátní nebo vládou kontrolované orgány, dnes jsou stále více otevřené soukromým poskytovatelům služeb, kteří mohou dobře fungovat mimo své národní hranice.

Máme štěstí, že Česká republika je malou otevřenou tržní ekonomikou, která netrpí nadměrnými vnitřními, vnějšími či finančními nerovnováhami. Průměrné tempo růstu HDP za poslední dvě dekády činí 2,8 %. Podle sektorového hlediska mají služby na tvorbě hrubé přidané hodnoty dominantní podíl, a to 62 %, podíl průmyslu činí 30 %, podíl stavebnictví 6 % a podíl zemědělství 2 %. Služby jsou v současnosti největší sektor světového hospodářství. V České republice v nich pracuje přibližně 60 % všech zaměstnanců.

Zatímco statistiky potvrzují revoluci sektoru služeb, tyto velké změny představují svůj vlastní soubor výzev. Vzhledem k tomu, že mezinárodní obchod se službami je nyní hybnou silou hospodářského růstu v rozvinutých a rozvojových zemích, přináší s sebou i nebezpečí spojená s jakýmkoli dramatickým rozšířením trhu – nedostatek kontrol, neprůhlednost, špatná kvalita, neefektivnost, diskutabilní obchodní praktiky.

Souběžně s takovým růstem potřebuje toto odvětví nezbytně technické normy, např. pro zavedení osvědčených postupů, podporu trvale vysoké kvality služeb a budování důvěry spotřebitelů. Standardy pro služby mohou snížit obchodní náklady a omezit stížnosti zákazníků. Normy podporují důvěru, poskytují záruky, umožňují dodržování zákonů a předpisů, a nabízejí ochranu zákazníků.

Ale abychom nemluvili jen obecně. Víte, že existuje evropská směrnice o poštovních službách? A na podporu této směrnice existují i technické normy. Ty slouží např. k měření kvality služeb, hybridní pošty, (automatické) identifikaci a sledování poštovních zásilek, otvorů v poštovních schránkách, adresních údajů a formulářů ke zvýšení interoperability poštovních sítí a zlepšení kvality nabízených služeb.

Do oblasti vzdělávacích a školicích služeb náleží např. i problematika asistenčních psů. Na evropské úrovni působí technická komise CN/TC 452 *Assistance Dogs*, kde v pracovní skupině CEN/TC 452/WG 6 *Accessibility and Universal Access* aktivně působí zástupci organizace Pestrá, o.p.s., která se zabývá bezkotcovým výcvikem psů pro děti a dospělé s různými druhy postižení a provádí výcvik vodicích, signálních, asistenčních a canisterapeutických psů pro děti i dospělé se zrakovým, sluchovým, tělesným a kombinovaným postižením.

Práce se také rozběhly v technické komisi CEN/TC 456 *Reporting in support of online gambling supervision*, kde normy budou pomáhat v předcházení podvodům a praní peněz zvýšením transparentnosti postupů podávání zpráv vnitrostátním orgánům dohledu o službách hazardních her.

Do sektoru služeb patří také oblast zachování digitálního nebo digitalizovaného obsahu kinematografie, kde v současné době existuje obrovská rozmanitost standardů a formátů digitálních filmů. V této souvislosti byla vytvořena CEN/TC 457 *Digital preservation of cinematographic works* s cílem definovat a standardizovat digitální dlouhodobé archivní formáty pro kinematografická díla.

Jak významně jsou standardizace a oblast služeb propojené, se dozvíte na následujících stránkách.

*Příjemné čtení,
redakce*

Pavel Malčík a Ladislava Zaklová

autor fotografie: Pavel Rybníček

Jak prát, žehlit a sušit?

Symboly údržby na etiketě pomáhají spotřebitelům už přes půl století

Symboly údržby oděvů, které spotřebitelé znají z etiket na svém oblečení, mají jediný cíl, a to informovat o maximálním možném zatížení textilie tak, aby nedošlo k jejímu nenávratnému poškození. Symbolů je celkem pět a díky své univerzálnosti se používají téměř po celém světě. Spotřebitele provázejí přes půl století a jejich vznik souvisel s tehdejší masivní nástupem syntetických vláken a jejich údržbou v domácnostech. U zavádění symbolů údržby v České republice byl Pavel Malčík, který je současný předseda spolku **Sotex Ginetex**. Ředitelkou je Ladislava Zaklová a společně s kolegy se starají nejen o správné užívání těchto symbolů, ale také se věnují osvětě mezi spotřebiteli.

Snad každý, kdo někdy pral své oblečení, se podíval na etiketu, aby věděl, jak má nastavit pračku. Jak vlastně vznikly ty známé symboly údržby a kdo se o jejich užívání v Česku stará?

Pavel Malčík: Symboly údržby jsou chráněnou ochrannou známkou a jejich vlastníkem je mezinárodní asociace GINETEX. V polovině 90. let se obrátili na českou Asociaci textilního, oděvního a kožedělného průmyslu s tím, že se mohou zapojit do tohoto společenství, a tím získají možnost legálně používat symboly údržby na svých výrobcích. Já jsem tehdy pracoval v Textilním zkušebním ústavu, požádali mě, abych se ujal vytvoření základu organizace pro Českou republiku. Vznikl Sotex Ginetex, máme za sebou čtvrt století a stále se rozvíjíme.

Ladislava Zaklová: Našími členy je 741 firem. Kromě grafických podkladů symbolů údržby jim poskytujeme také poradenství týkající se správného použití i toho, co vše má být na etiketě textilního výrobku tak, aby firmy splňovaly veškerou legislativu. Například Česká obchodní inspekce často kontroluje správnost těchto údajů. Jinak řečeno zastřešujeme právní postavení České republiky vůči symbolům údržby, tedy že jsou u nás používány oprávněně. Důležitou součástí našeho poslání je také osvěta mezi spotřebiteli. Pokud se o oděvy dobře staráme, dodržujeme doporučení výrobce, vydrží delší čas v dobré kondici, takže je můžeme nosit po delší dobu. Navíc předejdeme komplikacím při praní, jako je srážení nebo šednutí.

Kdo určuje, jaké symboly mají být na etiketě dané textilie?

Pavel Malčík: Zodpovědnost vůči spotřebiteli má obchodník. Ten to ale nakoupil od nějakého výrobce a od něj si vyžaduje informace o tom, jaké materiály při výrobě použil. Je na výrobcu, aby vybral správné symboly. V případě problému jde spotřebitel za obchodníkem, ten pak za výrobcem. V této fázi se na nás občas obrací se žádostí o konzultaci, jak tyto situace řešit.

autor fotografie: Pavel Rybníček

Co bylo impulzem pro vznik symbolů údržby a jak se v průběhu vyvíjely?

Ladislava Zaklová: Důvod jejich vzniku souvisel s tím, že se začaly vyrábět oděvy ze syntetických vláken. Jejich údržba je jiná než u textilií vyrobených z přírodních vláken, jako je bavlna, konopí, len. Údržba oděvů z přírodních vláken byla podstatně jednodušší, používaly se dva programy na praní – na 95 °C pro vyvářku a 60 °C pro barevné prádlo. K ostatním textiliím dostal spotřebitel doplňkové informace a výrobky se praly v ruce. Nástup používání umělých vláken s sebou přinesl potřebu informovat spotřebitele o nových postupech a naučit je, jak se o oděvy starat, aby nedošlo k jejich poškození.

Pavel Malčík: První symboly, praní, žehlení a profesionální péče, tj. chemické čištění, pocházejí z roku 1958. Postupně se tato řada rozšířila, například v roce 1984 o symbol sušení v bubnové sušičce. Dnes je jich pět a jsou v takovém pořadí, aby odpovídaly postupu ošetření oděvů.

Máte přehled o tom, jak se čeští spotřebitelé vyznají v symbolech údržby? Praní a žehlení už není jenom doména žen, zajímalo by mě, zda se o údržbu oděvů zajímají i muži?

Ladislava Zaklová: GINETEX provádí pravidelný průzkum znalosti symbolů napříč Evropou ve dvouletých intervalech. Pro letošní rok se opět jeden připravuje, bude se provádět ve druhé polovině roku. Právě z těchto průzkumů vychází, že nejlépe rozpoznatelný je symbol pro žehlení, ten znají všichni. Symbol pro praní zná 90 % spotřebitelů. Ale například sušení zná jen 26 % zákazníků. Nejméně známý symbol je kolečko, které označuje profesionální péči. Uvádí informaci o možnosti profesionálního chemického čištění nebo čištění za mokra. Tato informace je ale určena zejména odborníkům v čistírnách a prádelnách.

Téměř polovina spotřebitelů čte etiketu výrobku před prvním praním, přičemž jsou tam rovnoměrně zastoupeni muži i ženy.

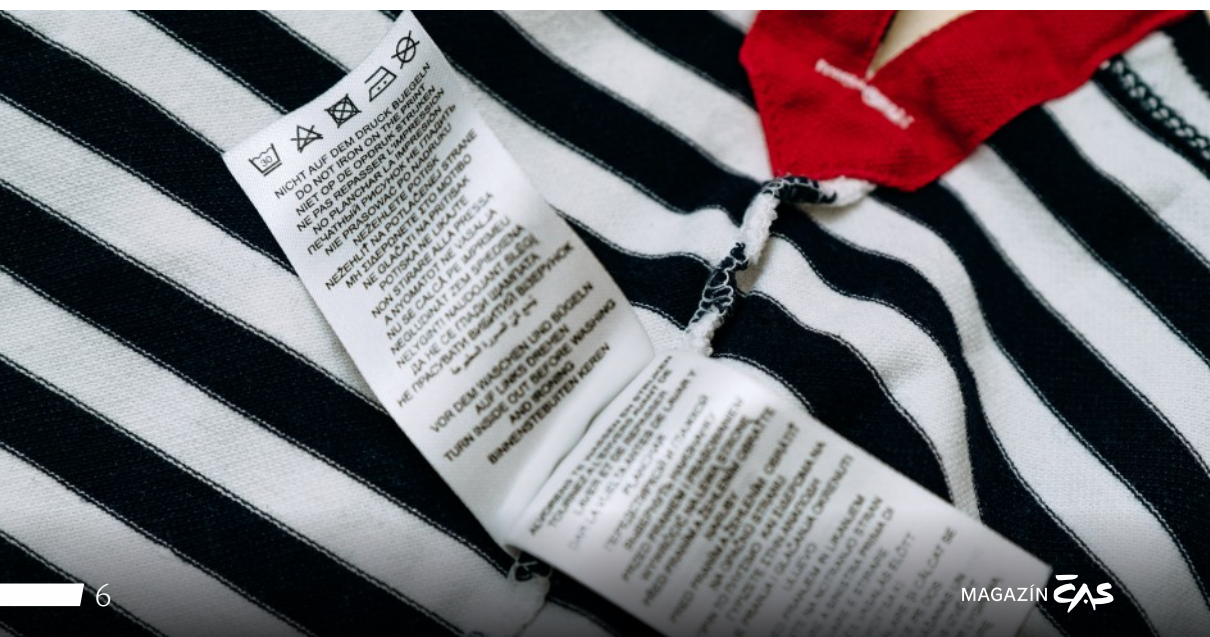
Pavel Malčík: Etikety se symboly údržby považují lidé ve velkém za užitečné. Čím jsou starší, tím více je oceňují. Jedním z hlavních důvodů, proč spotřebitelé nedodrží předepsané postupy, je, že etiketu odstříhnou, protože je jim nepříjemná nebo jim zavazí. Zajímavé je, že Češi v srovnání s ostatními evropskými státy, si umí velmi dobře poradit. Když neví, co symboly údržby přesně znamenají, jednoduše si je najdou na internetu.

Dopady na životní prostředí má nejen průmysl a doprava, ale ve velké míře také každodenní péče o textil. Věnujete se i tématu ekologického snižování zátěže v této oblasti?

Pavel Malčík: Je to součást naší práce. Pro tento účel vznikl projekt Clevercare, díky kterému se lidé jednoduše dozvědí, jak snižovat ekologické dopady při péči o své oděvy, jak si usnadnit práci a také jak ušetřit. Pokud vás to zajímá, podívejte se na web clevercare.info, určitě tam najdete spoustu dobrých a chytrých rad.

Ladislava Zaklová: Myslím, že si to málokdo uvědomuje, ale k ochraně prostředí může přispět každý. Bude to mít pozitivní vliv i na naši peněženku a volný čas. Zkuste například prát prádlo ve chvíli, kdy naplníte buben potřebným množstvím prádla. Poloprázdná pračka totiž spotřebuje velmi podobné množství vody a energie jako naplněná. Navíc se vám prádlo lépe vypere, protože tření, které probíhá mezi pranými kusy, efekt praní zvyšuje. Můžete i snížit teplotu praní, ale nešla bych níže než na 40 °C, a to zejména z hygienických důvodů. Zvažte, jestli nemůžete prádlo sušit jinak než v sušičce. Sušení volně na vzduchu je šetrné k přírodě, ale i k prádlu. Žehlete prádlo, jen když je to nezbytné. Často velmi pomůže, když ho pečlivě pověsíte tak, aby se co nejméně pomačkalo.

Rozhovor poskytla Eva Fruhwirtová

Novinky ze světa technických norem

Systémy managementu

ČSN 01 0391 *Systém managementu společenské odpovědnosti organizací – Požadavky*

Tato norma specifikuje požadavky na systém managementu společenské odpovědnosti a je použitelná pro organizace všech velikostí a typů (z podnikatelského i veřejného sektoru) bez ohledu na jejich geografické umístění. Text normy je uveden do souladu se základním textem přílohy 2 přílohy SL (Annex SL) konsolidovaného dodatku ISO ke směrnicím ISO/IEC, části 1, a s novými poznatky v systémech managementu společenské odpovědnosti a udržitelném rozvoji.

ČSN ISO 10013 *Systémy managementu kvality – Návod k dokumentovaným informacím*

Tato norma je souborem směrnic pro tvorbu a udržování dokumentovaných informací nutných pro zajištění efektivního systému managementu kvality a přizpůsobených specifickým potřebám organizace. Použití těchto směrnic pomáhá zavést přiměřeně dokumentovaný systém podle požadavků příslušné normy systému managementu kvality.

ČSN ISO 21500 *Management projektů, programů a portfolií – Kontext a koncepce*

Tato norma specifikuje kontext a základní koncepce organizace pro management projektů, programů a portfolií. Poskytuje také návod pro organizace k uplatňování nebo zlepšování managementu projektů, programů a portfolií. Norma je použitelná pro většinu organizací, včetně veřejných a soukromých organizací, bez ohledu na velikost a typ organizace. Je také použitelná pro jakýkoliv projekt, program a portfolio bez ohledu na složitost, velikost nebo dobu trvání.

ČSN ISO 21502 *Management projektů, programů a portfolií – Návod k managementu projektu*

Tato norma poskytuje směrnice pro management projektu. Je vhodná pro jakoukoliv organizaci, včetně veřejné, soukromé a charitativní, stejně jako pro jakýkoliv typ projektu, bez ohledu na účel, přístupy k realizaci, použitý model životního cyklu, složitost, velikost, náklady nebo dobu trvání. Poskytuje rovněž popisy postupů na vysoké úrovni, které jsou považovány za dobře fungující a přinášející dobré výsledky v kontextu managementu projektů. Norma neposkytuje návod k managementu programů nebo portfolií. Témata týkající se obecného managementu jsou řešena pouze v rámci kontextu managementu projektů.

ČSN ISO 37301 *Systémy managementu shody – Požadavky s návodem pro použití*

Tato norma specifikuje požadavky a poskytuje směrnice pro vytvoření, vývoj, implementaci, hodnocení, udržování a zlepšování efektivního systému managementu shody v rámci organizace. Je použitelná pro všechny typy organizací bez ohledu na typ, velikost a povahu činnosti, a to pro organizace z veřejného, soukromého i neziskového sektoru.

Systémy managementu hospodaření s vodou

ČSN ISO 46001 *Systémy managementu efektivního hospodaření s vodou – Požadavky s návodem k použití*. Norma je použitelná v organizacích všech typů a velikostí, které využívají vodu např. k úklidu, vytápění a chlazení, výrobě produktu, pití, zavlažování nebo skrápění aj. a chtějí dosáhnout efektivního využívání vod. Svou strukturou a požadavky navazuje na ostatní normy systémů managementu např. v environmentu (ČSN ISO 14001) nebo managementu hospodaření s energií (ČSN ISO 50001). Vzniká tak nová možnost integrace, zjednodušení a zefektivnění integrovaných systémů managementu v organizacích, které je využívají. Norma obsahuje navíc čtyři přílohy s návodem k jejímu použití, s příklady scénářů efektivního hospodaření s vodou (např. recyklace provozní vody), s návodem pro přípravu vodní bilance a s příklady indikátorů různých podnikatelských činností. Tyto přílohy jsou navodné pro splnění klíčových požadavků jako např. přezkoumání využití vody, vodní bilance nebo audit, monitorování měření, nastavení příslušných indikátorů spotřeby vody a stanovení příležitostí ke zlepšování hospodaření s vodou.

Rozhodnutí firmy o zavedení systému managementu hospodaření s vodou je významným signálem organizace pro veřejnost, a tudíž i pro své potenciální zákazníky o svém odpovědném chování k životnímu prostředí a efektivnímu hospodaření s vodou.

Služby

ČSN ISO 18587 *Překladatelské služby – Posteditace výstupů strojového překladu – Požadavky*

Tato norma uvádí požadavky týkající se procesu

úplné posteditace výstupu strojového překladu člověkem a kompetencí posteditorů. Je určena pro poskytovatele překladatelských služeb, jejich klienty a posteditory. Platí pouze pro obsah zpracovaný systémy strojového překladu.

Textil

ČSN 80 0021 *Textilie – Terminologie a charakteristika tkanin*

Tato norma stanovuje názvy vzorů a základních druhů oděvních a bytových tkanin, kromě podlahových, potahových a záclonových; nestanovuje názvy tkanin pro technické a zdravotnické účely ani názvy tkanin pro ochranné oděvy. Norma může být využívána například ve vzdělávacích institucích, v dodavatelsko-odběratelských vztazích a při reklamách.

ČSN EN ISO 8559 (*soubor*) *Označování velikosti oblečení*

Část 1 Antropometrické definice tělesných rozměrů poskytuje popis antropometrických měření, které mohou být použity jako základ pro vytváření fyzikálních a digitálních antropometrických databází. Norma specifikuje seznam rozměrů a poskytuje návod, jak provádět antropometrická měření, a také jak předávat týmům, které vyvíjejí oděvní výrobky, a výrobcům zkušebních figurín informace o principech měření a jejich podpůrných anatomických a antropometrických základech. V příloze A normy se popisuje použití piktogramů, založených na výběru nejběžnějších tělesných rozměrů používaných pro označování velikostí oblečení. Hlavním cílem *Části 2 Ukazatele primárních a sekundárních rozměrů* je stanovení systému označování velikostí, který mohou používat výrobci a obchodníci k informování zákazníků (jednoduchým, přímým a smysluplným způsobem) o tělesných rozměrech osoby, které má dané oblečení dobře padnout; tato informace může být uvedena např. na etiketách.

TNI CEN ISO/TR 23383 *Textilie a textilní výrobky – Chytré (inteligentní) textilie – Definice, kategorizace, aplikace a potřeby normalizace*

Tato technická normalizační informace poskytuje definice v oblasti „inteligentních“ textilií a textilních výrobků a také kategorizaci různých typů

inteligentních textilií. Stručně popisuje současnou fázi vývoje těchto výrobků a jejich aplikační potenciál a naznačuje preferenční potřeby normalizace.

ČSN EN ISO 1938-1 *Geometrické specifikace produktu (GPS) – Rozměrová měřicí zařízení – Část 1: Hladké mezní kalibry lineárních rozměrů*

Norma definuje různé typy hladkých mezních kalibrů používaných k ověření lineárních rozměrových specifikací souvisejících s lineárním rozměrem a také maximální dovolené meze pro nový nebo opotřeбенý stav kalibrů v rámci daných metrologických charakteristik. Kromě toho tato část ISO 1938 popisuje použití mezních kalibrů. Pokrývá lineární rozměry do 500 mm včetně.

Stavebnictví

ČSN EN ISO 717-1 *Akustika – Hodnocení zvukové izolace stavebních konstrukcí a v budovách – Část 1: Vzduchová neprůzvučnost*

Norma:

- a) definuje jednočíselné veličiny vzduchové neprůzvučnosti v budovách a ve stavebních konstrukcích, jako jsou stěny, příčky, stropy, podlahy, dveře a okna;
- b) bere v úvahu odlišná spektra hladiny akustického tlaku různých zdrojů hluku, jako jsou zdroje hluku uvnitř budovy a doprava vně budovy;
- c) poskytuje pravidla pro určování těchto veličin z výsledků měření provedených v třetino-oktávových nebo oktávových pásmech podle ISO 10140-2 a ISO 16283-1.

ČSN EN ISO 717-2 (73 0531) *Akustika – Hodnocení zvukové izolace stavebních konstrukcí a v budovách – Část 2: Kročejová neprůzvučnost*

Norma:

- a) definuje jednočíselné veličiny kročejové neprůzvučnosti v budovách a pro konstrukce stropů a podlah,
- b) poskytuje pravidla pro určení těchto veličin z výsledků měření v třetino-oktávových pásmech podle ISO 10140-3 a ISO 16283-2 a z výsledků měření v oktávových pásmech podle ISO 16283-2 při měření in situ,

- c) definuje jednočíselné veličiny snížení hladiny kročejového zvuku podlahami, určené z výsledků měření podle ISO 10140-3, a
- d) stanovuje postup pro hodnocení váženého snížení hladiny kročejového zvuku podlahou na lehké stropní konstrukci.

ČSN EN 16516+A1 *Stavební výrobky – Posuzování uvolňování nebezpečných látek – Stanovení emisí do vnitřního ovzduší*

Tato evropská norma stanoví horizontální referenční metodu stanovení emisí regulovaných nebezpečných látek ze stavebních výrobků do vnitřního ovzduší. Tato metoda je použitelná pro těkavé organické látky, částečně těkavé organické látky a velmi těkavé aldehydy a amoniak. Je založena na použití zkušební komory a následné analýze organických látek pomocí GC-MS nebo HPLC a v případě amoniaku následné analýze spektrofotometrickými metodami nebo jinými ekvivalentními analytickými metodami (např. iontovou chromatografií a amoniakovou elektrodou).

ČSN EN ISO 23387 *Informační modelování staveb (BIM) – Datové šablony pro stavební objekty používané v životním cyklu staveb – Pojmy a principy*

Tento dokument vymezuje principy a strukturu pro datové šablony pro stavební objekty. Byl vyvinut jako opora digitálních procesů používajících strojově čitelné formáty se standardní datovou strukturou pro výměnu informací o jakýchkoliv typech stavebních objektů, např. výrobků, systémů, sestav, prostorů, budov apod., používaných při přípravě záměru, přípravě zadání, navrhování, provádění, provozování a odstraňování zařízení staveb. Tento dokument stanovuje specifikaci taxonomického modelu definujícího koncepty z ISO 12006-3:2007, tj. objekty, kolekce a vztahy mezi nimi, jako oporu informačních potřeb vyplývajících ze specifického účelu datové šablony.

ČSN EN 17412-1 *Informační modelování staveb – Úroveň informačních potřeb – Část 1: Pojmy a principy*

Tento dokument vymezuje pojmy a principy pro stanovování úrovně informačních potřeb a předávání informací jako součástí procesů výměny infor-

mací v průběhu životního cyklu vystavěných aktiv při používání informačního modelování staveb (BIM). Tyto pojmy a principy mohou přinášet jasné přínosy všem účastníkům v různých fázích životního cyklu vystavěných aktiv, protože zajistí společné porozumění náležité úrovni informačních potřeb v konkrétním čase. Jedním z účelů stanovení úrovně informačních potřeb je bránit předávání příliš mnoha informací. Výměna informací má zajistit předání náležitých informací pro dohodnutý účel pro usnadnění procesů ověřování a validace.

ČSN EN 206+A2 Beton – Specifikace, vlastnosti, výroba a shoda

Tato evropská norma platí pro betony, pro konstrukce betonované na staveništi, montované konstrukce a pro prefabrikované konstrukční dílce pozemních a inženýrských staveb.

ČSN 73 6120 Stavba vozovek – Ostatní asfaltové vrstvy – Provádění a kontrola shody

Tato norma stanovuje požadavky na přípravu, provádění a kontrolu shody hutněných asfaltových vrstev, které nejsou upraveny v normě ČSN 73 6121, avšak jsou používány při výstavbě, opravě či obnově pozemních komunikací a kolejových (drážních) staveb v případě asfaltových směsí upravených přílohou F této normy. Norma navazuje na platné technické normy pro asfaltové směsi, materiály a výrobky, související s výstavbou asfaltových hutněných vrstev.

Tato norma platí pro provádění hutněných asfaltových vrstev pozemních komunikací (včetně nemotoristických komunikací a jiných dopravních ploch),

letištních drah a ploch, skladovacích ploch a kolejových (drážních) staveb v případě přílohy F; obecně všech asfaltových hutněných ploch zatěžovaných dopravou, pokládaných mechanizovaným způsobem, zejména finišery.

ČSN 73 6129 Stavba vozovek – Postřiky a nátěry

Tato norma stanovuje požadavky na postřiky a membrány na pozemních komunikacích, dopravních a jiných plochách a dále obsahuje doplňující ustanovení pro provádění a zkoušení nátěrů, postřiků a membrán.

ČSN 91 0220 Nábytek sedací a ležací – Bezpečnost, provedení a zkušební metody

Tato norma stanovuje požadavky na bezpečnost, provedení a zkoušení matrací, čalouněného lehacího a sedacího nábytku. Norma se nevztahuje na zkoušení dětských matrací pro postýlky a kolébky, pro které je samostatná norma.

Topení a varná zařízení

ČSN EN 416 Závěsné tmavé trubkové zářiče a sestavy tmavých trubkových zářičů na plynná paliva pro použití vyjma domácností – Bezpečnost a energetická účinnost

Norma stanovuje požadavky a zkušební metody pro konstrukci, bezpečnost, třídění, značení a účinnost závěsných tmavých trubkových zářičů na plynná paliva pro použití vyjma domácností, zahrnujících sestavy s jedním hořákem a více hořáky, s každou hořákovou jednotkou řízenou automatikou hořáku.

Zemědělské a lesnické stroje

ČSN ISO 789-13 Zemědělské traktory – Postupy zkoušek – Část 13: Slovník a protokol o zkušební vzorku

Norma uvádí termíny a definice pro použití v ostatních částech ISO 789. Příloha A poskytuje protokol o zkušební vzorku pro všechny části ISO 789.

Slévárny

ČSN EN 10217 (části 1–6) Svařované ocelové trubky pro tlakové účely – Technické dodací podmínky
Soubor norem (jehož sedmá část vyjde později v roce 2021) definuje technické dodací podmínky pro

různé druhy svařovaných ocelových trubek. Názvy jednotlivých částí:

- Část 1: Elektricky svařované a pod tavidlem obloukově svařované trubky z nelegovaných ocelí se stanovenými vlastnostmi při okolní teplotě,
- Část 2: Elektricky svařované trubky z nelegovaných a legovaných ocelí se zaručenými vlastnostmi při zvýšených teplotách.
- Část 3: Elektricky svařované a obloukově svařované trubky pod tavidlem, z jemnozrnné legované oceli a s předepsanými vlastnostmi při pokojové teplotě, zvýšených a nízkých teplotách,
- Část 4: Elektricky svařované trubky z nelegovaných ocelí se zaručenými vlastnostmi při nízkých teplotách,
- Část 5: Pod tavidlem obloukově svařované trubky z nelegovaných a legovaných ocelí se stanovenými vlastnostmi při zvýšených teplotách,
- Část 6: Pod tavidlem obloukově svařované trubky z nelegovaných ocelí se zaručenými vlastnostmi při nízkých teplotách.

Elektrotechnika

ČSN EN IEC 60598-1 ed. 7 Svítidla – Část 1: Obecné požadavky a zkoušky

Tato část 1 IEC 60598 uvádí obecné požadavky na svítidla s elektrickými světelnými zdroji pro napájecí napětí nepřesahující 1000 V. Požadavky a příslušné zkoušky této normy zahrnují: třídění, značení, mechanickou a elektrickou konstrukci. Zdůrazňuje se skutečnost, že tato část 1 zahrnuje všechna hlediska bezpečnosti (elektrické, tepelné a mechanické).

Uvádění fotometrických údajů svítidel připravuje Mezinárodní komise pro osvětlování (CIE), a proto není začleněno do této části 1.

ČSN EN IEC 62368-1 ed. 2+A11 Zařízení audio/video, informační a komunikační technologie – Část 1: Bezpečnostní požadavky

Tato část IEC 62368 se vztahuje na bezpečnost elektrických a elektronických zařízení v oblasti audio/video, informační a komunikační techniky a obchodních a kancelářských strojů se jmenovitým napětím nepřevyšujícím 600 V. Tato norma neobsahuje požadavky na provozní nebo funkční vlastnosti zařízení.

Tento dokument také obsahuje požadavky na zařízení audio/video, informační a komunikační techniky určené k instalování ve venkovním prostoru. Každá instalace může mít specifické požadavky. Tento dokument navíc nezahrnuje požadavky na ochranu venkovního zařízení před účinky přímých úderů blesku.

Tento dokument předpokládá maximální nadmořskou výšku 2000 m, pokud není výrobcem stanoveno jinak. Tento dokument specifikuje zabezpečení pro laiky, osoby poučené a osoby znalé. Dodatečné požadavky se mohou aplikovat pro zařízení, která jsou jasně navržena nebo určena pro použití dětmi nebo obzvláště atraktivní pro děti. Přejímaný dokument byl dosud k dispozici v originálním znění, nyní se vydává následný překlad.

ČSN EN IEC 60112 ed. 2 Metody určování zkušebních indexů a porovnávacích indexů odolnosti tuhých izolačních materiálů proti plazivým proudům

Tato norma stanovuje metodu zkoušení s použitím střídavých napětí pro určení zkušebních a porovnávacích indexů odolnosti tuhých izolačních materiálů proti plazivým proudům na vzorcích odebraných z dílů zařízení a desek materiálů.

Norma umozňuje stanovení eroze, pokud je to vyžadováno.

Tato zkušební metoda hodnotí složení a povrch hodnoceného materiálu. Obojí, složení i stav povrchu, přímo ovlivňují výsledky hodnocení a jsou zohledněny při použití výsledků v procesu výběru materiálu.

Výsledky zkoušky se nepoužívají přímo pro hodnocení bezpečné povrchové vzdálenosti při návrhu elektrických přístrojů.

ČSN EN IEC 60079-10-1 ed. 3 Výbušné atmosféry – Část 10-1: Určování nebezpečných prostorů – Výbušné plynné atmosféry

Tato norma uvádí postupy pro zařazování nebezpečných prostorů, ve kterých může vznikat nebezpečí od hořlavých plynů nebo par a může být použita jako základ pro správný návrh, konstrukci, provoz a údržbu zařízení určených pro použití v nebezpečných prostorech.

Norma je určena pro použití tam, kde může vznikat nebezpečí iniciace přítomných směsí hořlavých

plynů a par se vzduchem, neplatí však pro:

- a) plynující doly s výskytem methanu;
- b) zpracování a výrobu výbušnin;
- c) katastrofické poruchy nebo výjimečná selhání, které jsou mimo rámec normálních stavů, se kterými se v této normě počítá (viz 3.7.3 a 4.5);
- d) místnosti pro lékařské účely;
- e) prostory v domácnostech.
- f) prostory, ve kterých může nebezpečí vznikat od hořlavých prachů nebo vláken, avšak pro hodnocení hybridních směsí mohou být tyto principy použity (viz také IEC 60079-10-2).

ČSN EN IEC 61000-4-3 ed. 4 Elektromagnetická kompatibilita (EMC) – Část 4-3: Zkušební a měřicí technika – Vyzařované vysokofrekvenční elektromagnetické pole – Zkouška odolnosti

Tato část IEC 61000 se týká požadavků na odolnost elektrických a elektronických zařízení proti vyzařované elektromagnetické energii. Ustanovuje zkušební úrovně a požadované zkušební postupy. Předmětem této normy je vytvoření obecného doporučení pro vyhodnocování odolnosti elektrického a elektronického zařízení vystaveného působení vysokofrekvenčních elektromagnetických polí. Zkušební metoda dokumentovaná v této části IEC 61000 popisuje konzistentní metodu posouzení odolnosti zařízení nebo systému proti RF elektromagnetickým polím z RF zdrojů, které nejsou v těsné blízkosti EUT. Zkušební prostředí je specifikováno v kapitole 6. Zvláštní pozornost je věnována ochraně proti vysokofrekvenčním emisím z digitálních radiotelefonů a jiných RF emitujících přístrojů. Tato norma je nezávislou zkušební metodou. Jiné zkušební metody se nemohou použít jako náhrady k prohlášení shody s touto normou.

ČSN EN IEC 60320-2-1 ed. 3 Nástrčky a přívodky na spotřebiče pro domácnost a podobné všeobecné použití – Část 2-1: Nástrčky a přívodky pro šicí stroje
Tato část IEC 60320 platí pro speciální nástrčky a přívodky pro šicí stroje pro domácnost. Tyto nástrčky a přívodky pro šicí stroje jsou pouze na střídavý proud o jmenovitém napětí maximálně 250 V a jmenovitém proudu maximálně 2,5 A. Nástrčky a přívodky pro šicí stroje mohou mít dva nebo více kontaktů v závislosti na řídících součástech nebo obvodech nutných pro provozování šicího stroje a mohou být s ochranným kontaktem nebo bez něho.

ČSN EN IEC 60670-1 ed. 2 Krabice a úplné kryty pro elektrická příslušenství pro domovní a podobné pevné elektrické instalace – Část 1: Obecné požadavky

Tato část IEC 60670 platí pro krabice, úplné kryty a části úplných krytů (dále nazývané „krabice“ a „úplné kryty“) pro elektrická příslušenství se jmenovitým napětím nepřesahujícím 1000 V AC a 1500 V DC, určená pro domovní nebo podobné pevné elektrické instalace, vnitřní nebo venkovní. Krabice a úplné kryty odpovídající této normě jsou vhodné pro používání při teplotě okolí, která normálně nepřesahuje +40 °C, ale jejich průměr za dobu 24 hodin nepřekračuje +35 °C, se spodní mezí teploty okolí -5 °C.

ČSN EN IEC 61058-2-1 ed. 3 Spínače pro spotřebiče – Část 2-1: Zvláštní požadavky pro šňůrové spínače

Tento dokument platí pro šňůrové spínače (mechanické nebo elektronické) pro spotřebiče ovládané rukou, nohou nebo jinou lidskou činností, pro ovládání nebo řízení elektrických spotřebičů a jiných zařízení pro domácnost nebo podobné účely se jmenovitým napětím do 250 V a jmenovitým proudem do 16 A.

ČSN EN IEC 60704-2-1 ed. 4 Elektrické spotřebiče pro domácnost a podobné účely – Zkušební předpis pro určení hluku šířeného vzduchem – Část 2-1: Zvláštní požadavky na vysavače pro čištění za sucha
Tato část IEC 60704 platí pro určení akustického hluku šířeného vzduchem vysavačů provozovaných z napájecí sítě a bezpřívodových vysavačů pro čištění

ní za sucha pro domácnost nebo za podobných podmínek, jaké se vyskytují v domácnostech. Tato část IEC 60704 neplatí pro vysavače pro průmyslové nebo profesionální účely.

ČSN EN IEC 60704-2-17 *Elektrické spotřebiče pro domácnost a podobné účely – Zkušební předpis pro určení hluku šířeného vzduchem – Část 2-17: Zvláštní požadavky na robotické vysavače pro čištění za sucha*

Tyto zvláštní požadavky platí pro elektrické robotické vysavače pro čištění za sucha (včetně jejich příslušenství a jejich součástí) pro domácnost nebo používaných v podmínkách podobných domácnosti. Tato část IEC 60704-2 platí pro elektrické robotické vysavače pro čištění za sucha pracující pouze za sucha.

ČSN EN IEC 60068-2-13 ed. 2 *Zkoušení vlivů prostředí – Část 2: zkoušky – Zkouška M: Nízký tlak vzduchu*
V této normě je popsána metoda zkoušky odolnosti proti vlivu nízkého tlaku vzduchu. Zkouška se provádí v normálních klimatických podmínkách pro zkoušení podle IEC 60068-1. Cílem zkoušky je určit způsobilost součástek, zařízení nebo jiných výrobků k použití, dopravě nebo skladování v podmínkách nízkého tlaku vzduchu. Norma byla uvedena do souladu s částmi IEC 60068-2, které byly revidovány v poslední době, a byla do ní doplněna příloha A obsahující návod pro volbu doby trvání expozice.

ČSN EN 50488 *Drážní zařízení – Pevná zařízení – Elektrická ochranná opatření pro práci na systému trakčního vedení nebo v jeho blízkosti a/nebo v jeho zpětném obvodu*

Tato norma stanovuje požadavky na elektrickou bezpečnost pro práci bez napětí na systému trakčního vedení a na práce na systému trakčního vedení a v jeho blízkosti, je-li pod napětím. Vztahuje se pouze na všechny práce související s elektrickými riziky. Tento dokument je použitelný pro systémy trakčního vedení s tímto jmenovitým napětím 1,5 kV DC, 3 kV DC, 15 kV AC, 2x15 kV AC, 25 kV AC a 2x25 kV AC. Stanovuje také požadavky na práce, které mohou vést k elektrickým rizikům od zpětného obvodu.

ČSN CLC/TS 50238-2 *Drážní zařízení – Kompatibilita mezi drážním vozidlem a systémy pro detekování vlaků – Část 2: Kompatibilita s kolejovými obvody*

Tato norma stanoví meze emisí rušivých proudů z drážních vozidel. Meze rušivých proudů uvedené v této technické specifikaci platí pouze pro drážní vozidla určená pro provoz na tratích vybavených výhradně preferovanými typy kolejových obvodů uvedených v tomto dokumentu.

ČSN EN IEC 60947-5-2 ed. 4 *Spínací a řídicí přístroje nízkého napětí – Část 5-2: Přístroje a spínací prvky řídicích obvodů – Bezdotykové spínače*

Tato norma platí pro induktivní a kapacitní bezdotykové spínače, které snímají přítomnost kovových a/nebo nekovových předmětů, ultrazvukové bezdotykové spínače, které snímají přítomnost předmětů odrážejících zvuk, fotoelektrické bezdotykové spínače, které snímají přítomnost předmětů, a nemechanické magnetické bezdotykové spínače, které snímají přítomnost předmětů s magnetickým polem.

ČSN EN 50367 ed. 3 *Drážní zařízení – Pevná trakční zařízení a drážní vozidla – Kritéria pro dosažení technické kompatibility mezi pantografovými sběrači a trolejovým vedením*

Tato norma stanovuje požadavky na technickou kompatibilitu mezi pantografovými sběrači a trolejovými vedeními, s cílem dosažení volného přístupu na tratě evropské železniční sítě.

ČSN EN 50119 ed. 3 *Drážní zařízení – Pevná trakční zařízení – Trolejová vedení pro elektrickou trakci*

Tato norma stanovuje požadavky a zkoušky pro návrh trolejových vedení, požadavky na nosné konstrukce a jejich statické výpočty a ověřování, a též požadavky a zkoušky pro návrhy příslušenství a jednotlivých součástí.

ČSN EN 50520 ed. 2 *Krycí desky a krycí pásy pro ochranu a upozornění na umístění kabelů nebo úložných vedení v podzemních instalacích*

Tato norma stanoví požadavky a zkoušky pro krycí desky a krycí pásy používané pro mechanickou

ochranu, identifikaci a upozornění na položení úložných kabelů a trubek. Neplatí pro mřížky a pásy, na něž se vztahuje EN 12613.

ČSN ISO 21217 *Inteligentní dopravní systémy – Architektura stanice a komunikační architektura*

Jedná se o jednu ze základních norem ITS, na kterou se mnohé ostatní normy odkazují.

ČSN EN ISO 14819-1 *Inteligentní dopravní systémy – Zprávy TTI předávané kódováním dopravních zpráv – Část 1: Kódovací protokol pro Rádiový datový systém – Kanál dopravních zpráv (RDS-TMC) s využitím ALERT-C*

Norma specifikuje zprávy, které jsou prezentovány uživateli v souladu se souborem obecných požadavků. Definuje strukturu a obsah zprávy a její prezentaci koncovému uživateli.

ČSN EN ISO 14819-2 *Inteligentní dopravní systémy – Zprávy TTI předávané kódováním dopravních zpráv – Část 2: Kódy událostí a informací pro Rádiový datový systém – Kanál dopravních zpráv (RDS-TMC) s využitím ALERT-C*

Tato norma tematicky pokrývá protokol „ALERT-C“, přizpůsobený přenosovým požadavkům datového kanálu dopravních zpráv systému RDS-TMC. Způsob kódování popsany v první části normy se používá k dosažení silné komprese zpráv určených pro přenos systémem RDS-TMC. Tato druhá část definuje „seznam událostí“ určených pro kódování těchto zpráv.

ČSN ISO/IEC 20924 *Internet věcí (IoT) – Slovník*

Tato norma poskytuje definici Internetu věcí a definuje termíny, které souvisejí s technologiemi a aplikacemi Internetu věcí. Tento dokument představuje terminologický základ pro Internet věcí.

ČSN ISO 22739 *Blockchain a technologie distribuovaného registru – Slovník*

Tento dokument definuje základní terminologii pro oblast blockchainu a technologie distribuovaného registru.

ČSN EN 15188 *Stanovení chování nahromaděného prachu z hlediska samovolného vznícení*

Tato norma stanoví postupy pro analýzu a hodnocení nutné pro stanovení teplot samovznícení (TSI) hořlavých prachů nebo granulovaných materiálů v závislosti na objemu, na základě zkoušek uložení v horké peci při konstantní teplotě. Tato specifická zkušební metoda je použitelná pro jakékoliv pevné materiály, pro které platí teorie termální exploze podle A. 2 (tzn. že není omezena pouze na oxidačně nestabilní materiály).

Tato stanovená metoda je použitelná pro jakýkoliv prach nebo granulovaný materiál, který primárně reaguje s kyslíkem ze vzduchu. Z bezpečnostních důvodů, se tato zkouška nepoužívá pro materiály smíchané s pevnými/kapalnými oxidanty (například střelným prachem, impregnací dřeva s kapalným kyslíkem) nebo materiály, které mohou podléhat prudké neoxidační reakci (například peroxidy, výbušniny). Pro konkrétní případy, mohou však být některé typy materiálů, které podléhají neoxidačním reakcím (například pomalé exotermické rozkladné reakce) zkoušeny, za předpokladu, že jsou přijata dodatečná ochranná opatření. Pokud existují jakékoliv pochybnosti o existenci nebezpečí v důsledku vlastností zkoušeného materiálu (například toxicitě nebo výbušnosti), je třeba vyhledat radu experta.

České technické normy a cestovní ruch

ČSN ISO 21103 Dobrodružný cestovní ruch
– Informace pro účastníky

ČSN ISO 14785 Turistické informační kanceláře
– Informační a recepční služby pro turisty
– Požadavky

ČSN EN ISO 18513
Služby cestovního ruchu
– Hotely a ostatní kategorie
turistického ubytování
– Terminologie

ČSN EN 13809
Služby cestovního ruchu
– Cestovní agentury
a cestovní kanceláře
(touroperátoři)
– Terminologie

ČSN ISO 21102
Dobrodružný cestovní ruch
– Průvodci
– Kompetence pracovníků

ČSN P CEN/TS 99001 Podpora podnikání
– Podpůrné služby poskytované malým podnikům
– Terminologie, kvalita a provádění služby

Technické normy pro odvětví cestovního ruchu

Odvětví cestovního ruchu čelí v posledních letech mnoha výzvám, ať už se jedná o „přístupný cestovní ruch pro všechny“, s cílem zajistit rovný přístup a požitky z cestování co nejširší skupině obyvatel, zavádění a zlepšování udržitelných postupů v ubytovacích zařízeních, nebo nutnost co nejrychleji stanovit požadavky a vytvořit směrnice pro omezení šíření onemocnění covid-19. Na tyto globální výzvy reagují mezinárodní i evropské normalizační organizace a technické komise. Díky jejich úsilí vyšla v poslední době řada nových norem a další se připravují. Zároveň dochází k revizím již platných a používaných technických norem pro odvětví cestovního ruchu.

Tento článek přináší přehled českých technických norem a technických normalizačních informací pro odvětví cestovního ruchu.

Ubytovací služby

V srpnu tohoto roku vyšla revize původní české technické normy **ČSN 76 1110 Služby cestovního ruchu – Klasifikace ubytovacích zařízení – Kategorie hotel, hotel garni, penzion, apartmánový hotel a apartmánový komplex**. Norma obsahuje klasifikační tabulku, s jejíž pomocí lze zařadit ubytovací zařízení kategorie hotel, hotel garni, penzion, apartmánový hotel a apartmánový komplex do příslušných tříd podle minimálních stanovených požadavků na vybavenost a rozsah poskytovaných služeb. Proti předchozí normě z října roku 2016 byly změněny požadavky na klasifikaci ubytovacích zařízení kategorie hotel, hotel garni a penzion, byly vypuštěny kategorie hotel a motel, a přidány kategorie apartmánový hotel a apartmánový komplex.

V roce 2004 byla vydaná překladem **ČSN EN ISO 18513 Služby cestovního ruchu – Hotely a ostatní kategorie turistického ubytování – Terminologie**, která vymezuje termíny používané v odvětví cestovního ruchu s ohledem na různé kategorie turistického ubytování a další související služby. V září vyšla

revize této normy, která bude rovněž přeložena.

Na začátek roku 2022 je naplánováno vydání normy **ČSN ISO 21401** *Cestovní ruch a související služby – Systém managementu udržitelnosti pro ubytovací zařízení – Požadavky*. Mezinárodní norma ISO 21401 z roku 2018 specifikuje environmentální, sociální a ekonomické požadavky na zavedení systému managementu udržitelnosti v ubytovacích zařízeních v odvětví cestovního ruchu. Dokument bude zaveden do soustavy ČSN překladem, a bude tak dostupný co nejširšímu spektru ubytovacích zařízení.

Cestovní kanceláře a agentury

Do soustavy ČSN byly překladem převzaty dvě evropské normy týkající se služeb poskytovaných cestovními kancelářemi a agenturami:

ČSN EN 13809 *Služby cestovního ruchu – Cestovní agentury a cestovní kanceláře (touroperátoři) – Terminologie*. Norma vymezuje termíny používané k popisu zařízení a služeb nabízených poskytovateli služeb v oblasti cestovního ruchu.

ČSN EN 14785 *Turistické informační kanceláře – Informační a recepční služby pro turisty – Požadavky*. Cílem této normy je stanovit minimální kvalitativní požadavky na služby poskytované turistickými informačními kancelářemi jakéhokoliv druhu a velikosti, které jsou provozovány veřejnými nebo soukromými subjekty, tak aby byla uspokojena očekávání návštěvníků.

Norma **ČSN EN 15565** *Služby cestovního ruchu – Požadavky na odbornou přípravu a kvalifikační programy pro průvodce cestovního ruchu* byla v roce 2008 schválena k přímému používání oznámením ve Věstníku ÚNMZ. V současné době se připravuje její překlad. Tato norma stanovuje minimální požadavky na zajištění odborné přípravy a vzdělávacích programů pro průvodce cestovního ruchu.

Specifické formy cestovního ruchu

V posledních letech získává stále větší oblibu dobrodružný cestovní ruch. Tato forma cestovního ruchu přináší účastníkům nové zkušenosti a zážitky, a také určitý prvek rizika a nepředvídatelnosti. Mezinárodní organizace pro normalizaci (ISO) vydala v posledních letech tři normy, které se věnují

různým aspektům dobrodružného cestovního ruchu. Všechny tři dokumenty byly převzaty do soustavy ČSN překladem. Jedná se konkrétně o:

ČSN ISO 21101 *Dobrodružný cestovní ruch – Systémy managementu bezpečnosti – Požadavky*, která stanovuje požadavky systému managementu bezpečnosti pro poskytovatele služeb dobrodružného cestovního ruchu.

ČSN ISO 21102 *Dobrodružný cestovní ruch – Průvodci – Kompetence pracovníků*, jejímž cílem je stanovit požadavky a doporučení týkající se kompetencí průvodců aktivit dobrodružného cestovního ruchu. Norma se zaměřuje na kompetence, které jsou společné pro všechny aktivity dobrodružného cestovního ruchu a které mohou ovlivnit kvalitu a bezpečnost poskytovaných služeb.

ČSN ISO 21103 *Dobrodružný cestovní ruch – Informace pro účastníky* definuje minimální požadavky na informace poskytované účastníkům před zahájením, v průběhu a po ukončení aktivity dobrodružného cestovního ruchu.

Velmi oblíbenou formou cestování hlavně mezi mladými lidmi a studenty jsou jazykové studijní pobyty. Účastníkům umožňují studovat jazyk v zemi, kde se tímto jazykem běžně hovoří, a dosáhnout tak rychle pokroku. Na trhu je široká nabídka těchto pobytů s různým zaměřením, ať už pro jednotlivce, či skupiny osob, všech věkových kategorií. Poskytovatelům jazykových studijních pobytů, včetně škol, cestovních kancelářů a agentur, je určena evropská norma EN 14804. Norma byla vypracována s cílem specifikovat úroveň kvality služeb jazykové výuky ve třídách za účasti vyučujícího v zahraničí a souvisejících služeb, včetně ubytování, programu v rámci volného času a cestovních služeb, které mohou jazykové programy doplňovat. Norma je zavedena v **ČSN EN 14804** *Poskytovatelé jazykových studijních pobytů – Požadavky* překladem.

Přístupnost v cestovním ruchu

Více než miliarda lidí na světě žije s nějakým druhem hendikepu, kvůli němuž pro ně cestování často představuje náročnou záležitost. Nedávno vydaná mezinárodní norma ISO 21902 má za cíl odstranit zbytečné překážky a zpřístupnit cestování každému. Norma poskytuje požadavky a směrnice,

kteří mají zajistit rovný přístup a požitky z cestování lidem všech věkových kategorií a schopností. Do soustavy ČSN bude tento dokument zaveden v **ČSN ISO 21902 Cestovní ruch a související služby – Přístupný cestovní ruch pro všechny – Požadavky a doporučení**, a to nejprve převzetím originálu (z důvodu zajištění jeho rychlé dostupnosti) a následně překladem.

Cestovní ruch a covid-19

Celosvětová epidemie způsobená onemocněním covid-19 je bezpochyby největší výzvou, které musí cestovní ruch v současné době čelit. Světová organizace cestovního ruchu zaznamenala v roce 2020 pokles mezinárodního cestovního ruchu o 73 %, což mimo jiné přineslo obrovské ztráty na výnosech z exportu cestovního ruchu a ohrožení více než 100 milionů pracovních míst. Na celém světě byly vyvinuty národní, regionální, veřejné a soukromé protokoly, jejichž cílem je omezit šíření onemocnění covid-19. V květnu tohoto roku vydala Mezinárodní organizace pro normalizaci (ISO) dokument ISO/PAS 5643 *Tourism and related services – Requirements and guidelines to reduce the spread of COVID-19 in tourism industry*. Dokument si klade za cíl stanovit požadavky a doporučení pro organizace cestovního ruchu k předcházení šíření koronaviru SARS-CoV-2, aby mohly chránit zdraví svých zaměstnanců a zároveň poskytovat bezpečnější služby a produkty cestovního ruchu turistům i místním obyvatelům. Dokument převzal Evropský normalizační výbor (CEN) jako CWA 5643-1 (CEN Workshop Agreement) a vytvořil k němu druhou část CWA 5643-2 *Tourism and related services – Requirements and guidelines to reduce the spread of COVID-19 in tourism industry – European visual identity*. Druhá část dokumentu definuje vizuální identitu, kterou mohou evropské turistické organizace vystavovat v souladu s CWA 5643-1:2021, a stanovuje požadavky a směrnice k jejímu používání. Oba dokumenty jsou převzaty překladem, jako **TNI CWA 5643-1 Cestovní ruch a související služby – Požadavky a směrnice pro omezení šíření covidu-19 v turistickém průmyslu** a **TNI CWA 5643-2 Cestovní ruch a související služby – Požadavky a směrnice pro omezení šíření covidu-19 v turistickém průmyslu – Evropská vizuální identita**.

Závěr

Cestovní ruch se neustále vyvíjí a přizpůsobuje měnícím se podmínkám. Technické normy významně přispívají k tomu, aby bylo cestování bezpečné, přístupné a pohodlné pro co nejširší skupinu obyvatel, a zároveň udržitelné.

Mgr. Anna Mezuliáníková
referentka oddělení chemie a životního prostředí
Česká agentura pro standardizaci

Covid-19 a turismus

Cestovní ruch je jednou z nejrychleji rostoucích hospodářských oblastí na světě a klíčovou hnací silou sociálně-ekonomického pokroku. Od začátku pandemie covid-19 způsobené koronavirem SARS-CoV-2 však bylo odvětví cestovního ruchu vážně postiženo. Podle UNWTO (2021) byl svět v důsledku covid-19 svědkem bezprecedentního 73% poklesu mezinárodního cestovního ruchu zaznamenaného v roce 2020, ztráty 1,1 miliardy mezinárodních turistů a ztráty 1,3 bilionu USD na výnosech z exportu cestovního ruchu. Kromě toho je v současné době fakticky ohroženo 100 až 120 milionů pracovních míst.

U takto významného dopadu na ekonomiku si země uvědomily potřebu identifikovat a zavést opatření, která omezí šíření pandemie a obnoví důvěru v cestování a využívání služeb cestovního ruchu. V tomto ohledu byly ohledně covid-19 na celém světě vyvinuty národní, regionální, veřejné a soukromé protokoly s různými přístupy a oblastmi působnosti; jako relevantní a nezbytná se jeví harmonizace opatření ke snížení rizika nákazy SARS-CoV-2 v jediném protokolu, který poskytne zemím rámec s dohodnutými minimálními požadavky a doporučeními, jež je třeba zvážit v době, kdy existuje riziko nákazy.

Text článku vychází z TNI CWA 5643-1 *Cestovní ruch a související služby – Požadavky a směrnice pro omezení šíření covidu-19 v odvětví cestovního ruchu*. Tento dokument obsahuje požadavky a doporučení pro organizace cestovního ruchu k předcházení šíření koronaviru SARS-CoV-2, aby mohly chránit zdraví svých zaměstnanců před covid-19 a poskytovat bezpečnější služby a produkty cestovního ruchu turistům a místním obyvatelům.

Organizace cestovního ruchu by se měla zavázat k managementu rizik a k systematickému zavádění opatření k minimalizaci rizik šíření koronaviru SARS-CoV-2. V tom případě organizace cestovního ruchu musí:

- a) Zřídit skupinu pro management rizik.
- b) Provádět posuzování rizik z hlediska infekce SARS-CoV-2.
- c) Vypracovat plán opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví (pohotovostní plán) na základě zjištění z posuzování rizik, aby se snížilo riziko infekce SARS-CoV-2.

Skupina pro management rizik se zaměřením na covid-19

Tato skupina pro management rizik, která musí zahrnovat zástupce zaměstnanců, musí odpovídat za stanovení strategií a rozhodování tak, aby se minimalizovalo riziko nákazy SARS-CoV-2.

V malých organizacích cestovního ruchu může být touto skupinou pro management rizik jednotlivec (např. vlastník, manažer) odpovědný za stanovení a zavedení opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví v souladu s posuzováním rizik. Tato osoba musí v každém případě zvážit doporučení zaměstnanců.

Skupina pro management rizik se zaměřením na covid-19 musí navíc:

- a) Stanovit mechanismy pro shromažďování informací, aby bylo možné činit nejlepší rozhodnutí (např. jednat s úřady, zaměstnanci, specialisty) a koordinovat skupinu (mezi jejími členy a s úřady, externími poskytovateli služeb, odpovědnými osobami v oblasti prevence pracovních rizik).
- b) Zajistit, aby se posuzování rizik provádělo s přihlédnutím k identifikaci, analýze a vyhodnocování aktivit nebo zařízení, kde se virus bude šířit s větší pravděpodobností, a rovněž s ohledem na různé způsoby přenosu (aerosoly, kapénky a kontakt), na charakter místa konání (např. uvnitř, venku) a na poskytované služby.

Riziko nákazy se zvyšuje, když se vyskytne jeden nebo několik z těchto faktorů:

- není dodržována bezpečná vzdálenost;
 - prostor je uzavřený, bez větrání nebo se špatným větráním;
 - doba expozice je dlouhá (> 15 min);
 - vlhkost je nižší než 40 %;
 - nepoužívá se obličejová maska (ani pro personál, ani pro návštěvníky, pro nikoho z nich).
- c) Navrhnout pohotovostní plán podle výsledků posuzování rizik s opatřeními v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví pro návštěvníky i pro personál.

Vzhledem k vyvíjejícímu se charakteru nemoci musí skupina pro management rizik se zaměřením na covid-19 vycházet z nových výsledků výzkumu a z dalších nezbytných opatření, která budou popřípadě stanovena nebo zveřejněna v budoucnu, včetně opatření, která příslušné úřady eventuálně uloží.

Obecná opatření

pro organizaci cestovního ruchu

Organizace cestovního ruchu by měla:

- a) Plánovat úkoly a pracovní procesy s cílem garantovat bezpečnou vzdálenost. Při všech aktivitách musí být dodržována bezpečná vzdálenost, a proto musí organizace v případě potřeby kontrolovat úroveň obsazenosti. Není-li to možné, musí být přijata jiná opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví (např. použití fyzických bariér nebo obličejových masek).
- b) Stanovit pravidla pro používání zařízení a společných prostorů (např. ve výtazích, jídelnách, halách a společných prostorech, kantýnách, šatnách, stálých a/nebo dočasných toaletách). Jestliže zaměstnanci pracují na směny, mají být směny plánovány, kdykoliv je to možné, tak aby stejní zaměstnanci byli vždy ve stejných směnových skupinách.
- c) Poskytnout směrnice týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví s komplexními, jasnými a čitelnými informacemi o opatřeních v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví, která se mají dodržovat na pracovišti před zahájením práce, během práce a po práci. Tyto směrnice mohou být podpořeny např. plakáty.

- d) Umožnit mytí rukou mýdlem a vodou nebo, není-li to možné, používat dezinfekční prostředek na ruce a podle výsledků posuzování rizik poskytnout k použití odpovídající obličejové masky.
 - e) Proškolení pracovníky ve správném používání a udržování ochranných prostředků, které používají. Tato školení musí být evidována.
 - f) Vést pracovníky a externí poskytovatele služeb k tomu, aby dodržovali pohotovostní plán, a zajistit dodržování bezpečnostních opatření.
 - g) Stanovit protokol pro jednání s návštěvníky, kteří nedodržují opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví.
 - h) Mít k dispozici kontaktní údaje zdravotních středisek (veřejných a soukromých, připadá-li to v úvahu).
 - i) Podporovat bezkontaktní platby (např. karty, mobilní telefony), a je-li to možné, vyhýbat se používání hotovosti. Karet se má dotýkat pouze uživatel.
 - j) K poskytování informací používat elektronické a online kanály (web, sociální sítě, elektronické vývěsky). Jsou-li poskytovány letáky, písemné informace nebo mapy, musí být předávány bezpečným způsobem a pro individuální použití. Musí být zajištěn bezdotykový odpadkový koš s vloženým plastovým sáčkem/pytlem.
- a obličejové masky (je-li to relevantní) do bezdotykových odpadkových košů nebo nádob. Po každém čištění a dezinfekci musí bezpečně zlikvidovat použité materiály a ochranné prostředky a poté si umýt ruce. Je-li to možné, musí být k dispozici kbelíky s víky pro likvidaci odpadů a následné nakládání s nimi.
- c) Dezinfikovat osobní předměty (např. brýle, mobilní telefony) po celý den mýdlem a vodou, je-li to možné, a dezinfekčním prostředkem na ruce, není-li mýdlo a voda k dispozici. K dezinfekci elektronických zařízení lze použít speciální výrobky nanášené hadříkem nebo speciálními dezinfekčními ubrousky.
 - d) Zpravidla nesdílet pracovní vybavení ani přístroje jiných zaměstnanců. Jsou-li určitá vybavení nebo přístroje sdíleny, musí organizace cestovního ruchu vypracovat směrnice pro čištění a dezinfekci mezi jednotlivými použitími.
 - e) Používat vhodné obličejové masky (viz informace v příloze A) a rukavice. Rukavice se mají používat pouze k čištění a dezinfekci nebo k ošetřování infikovaných osob nebo péči o ně.
 - f) Na konci pracovního dne svléknout pracovní oděvy a uložit je do plastového pytle (týká se pouze pracovníků stravovacích služeb a pracovníků provádějících čištění a dezinfekci).
 - g) Pracovní oděvy je třeba denně prát (při teplotě > 60 °C) a/nebo dezinfikovat vhodným přípravkem.

Obecné požadavky

Pracovníci musí dodržovat opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví stanovená v pohotovostním plánu a musí:

- a) Dodržovat bezpečnou vzdálenost a vyhýbat se fyzickému kontaktu, včetně podání rukou, kdykoliv je to možné. Pracovníci provádějící čištění (úklid) a dezinfekci nemají pracovat v prostorech, kde jsou návštěvníci nebo jiní pracovníci, s výjimkou případů, kdy to z důvodu provádění služby není možné (např. průběžné čištění a dezinfekce v tematickém a zábavním parku, čištění a dezinfekce stolů v restauraci, když tam sedí zákazníci).
- b) Důkladně si mýt ruce po kýchání, smrkání nebo kašlání nebo dotyku s potenciálně kontaminovanými povrchy (např. hotovost, jídelní lístky). Vyhazovat veškeré použité osobní hygienické prostředky, zejména papírové kapesníčky

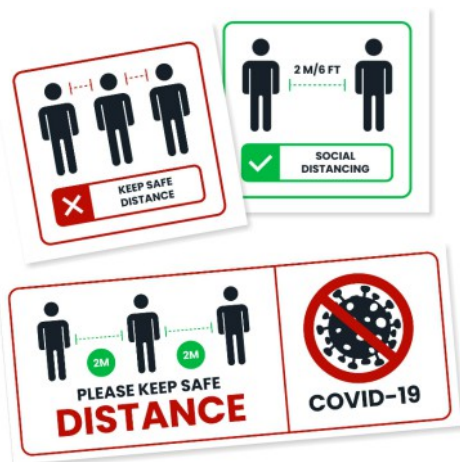
Informativní opatření

Organizace cestovního ruchu musí zaměstnancům, externím poskytovatelům služeb a návštěvníkům oznámit opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví v rámci pohotovostního plánu, kterými se musí řídit. Tyto informace mají být pro osoby se zdravotním postižením prezentovány přístupným způsobem).

Organizace musí oznámit návštěvníkům podmínky služby, omezení, např. služby, které nejsou k dispozici, a opatření zavedená ke snížení rizika nákazy při prodeji služeb a produktů cestovního ruchu (např. prostřednictvím pošty, webových stránek, platforem online cestovních kanceláří a cestovních agentur) k jejich schválení před potvrzením rezervace. Musí také výslovně informovat návštěvníky, že se musí zdržet vstupu do zařízení nebo nevyužívat danou službu, jestliže mají příznaky slučitelné s covid-19 nebo jestliže byli v posledních 14 dnech v úzkém kontaktu s kýmkoliv s covid-19.

Organizace cestovního ruchu musí oznámit své zásady týkající se návštěvníků, kteří nedodrží platná opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví.

Může být vhodné poskytovat informace o příslušných opatřeních prostřednictvím informačních tabulí. Ty mají být alespoň v jednom cizím jazyce s přihlédnutím k zemi nebo zemím původu návštěvníků.

1. Ubytování

Obecně

Tato část platí pro všechny druhy schváleného turistického ubytování (např. venkovské chaty, apartmány, aparthotely, hotely, turistické ubytovny (hostely), kempy), dále označované jen jako organizace cestovního ruchu.

Každá oblast nebo každý typ ubytování musí uplatňovat obecné požadavky, které se vztahují na jejich činnosti, a také specifické požadavky stanovené pro jejich typologii.

Recepce a registrace hostů (check-in)

Jsou doporučena tato opatření:

- Stanovit nezbytné mechanismy k zajištění bezpečné vzdálenosti na recepci. Není-li to možné, mají být instalovány fyzické bariéry, které se snadno čistí a dezinfikují.
- Podporovat předběžnou registraci nebo samo-registraci, aby se snížila přítomnost návštěvníků v tomto prostoru.
- Dezinfikovat karty nebo klíče, jestliže se používají, na konci pobytu nebo po každém použití, jsou-li ponechávány na recepci.

Pokoje

Pokoje musí splňovat tyto požadavky:

- V koupelně musí být bezdotykový odpadkový koš s vloženým plastovým sáčkem.
- Povlečení nebo polštáře navíc musí být poskytnuty způsobem, který zabrání křížové kontaminaci (např. neprodyšně uzavřeny).

Textilie (včetně koberců), dekorativní předměty a vybavení v místnosti mají být pokud možno omezeny.

Prázdninové parky a kempy

Ubytovací jednotky musí být mezi každým střídáním vyvětrány, uklizeny a vydezinfikovány v souladu s opatřeními v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví. Aby na to byl dostatek času, lze upravit časy příjezdu a odjezdu uživatelů (např. odjezd dříve, příjezd další strany později).

Turistické ubytovny (hostely)

- Turistická ubytovna (hostel) musí zabránit přímé manipulaci s batohy a jinými osobními věcmi uživatelů.

- b) Ve sdílených pokojích nebo společných ložnicích:
 - ve všech případech musí být postele v místnostech uspořádány s ohledem na bezpečnou vzdálenost;
 - uživatelům ve sdílených pokojích nebo ve společných ložnicích musí být doporučeno, aby si ustlali vlastní postele a nedotýkali se postelí nebo paland jiných uživatelů;
 - turistická ubytovna (hostel) musí poskytnout uživatelům ložní prádlo v plastovém sáčku/pytli nebo zabalené, čímž se zaručí, že je prádlo čisté a není kontaminované.

2. Hotely

Služba na uvítanou při příjezdu (např. nápoj, jídlo) má být poskytována bezpečným způsobem, např. nabídkou jednotlivých porcí a použitím individuálního nádobí.

Při přepravě zavazadel hostů musí být tato služba poskytována v bezpečných podmínkách. Doporučují se opatření, která zabrání křížové kontaminaci při ukládání zavazadel jako např. dezinfekční spreje nebo utěrky.

Společné prostory

Obecné požadavky

- a) Věnovat zvláštní pozornost úklidu a dezinfekci společných prostorů.
- b) Určit a oznámit bezpečnou kapacitu různých sdílených prostorů.
- c) Zajistit bezdotykové koše (např. se sklopným víkem) s vloženým plastovým sáčkem/pytlem.
- d) Zajistit bezpečné používání prodejních automatů (jsou-li k dispozici) a nabádat uživatele, aby si před použitím a po něm umyli ruce nebo použili dezinfekční prostředek na ruce.
- e) Podle potřeby doplňovat spotřební materiál (např. mýdlo, papírové ručníky).

Pokoje

Doporučená opatření:

Pokoje musí být uklizeny a vydezinfikovány v bezpečných podmínkách.

- a) Úklid a dezinfekce musí zahrnovat větrání místností, výměnu ručníků a ložního prádla a vynešení odpadkových košů. To se musí provádět

alespoň po odjezdu každého uživatele, a navíc s přihlédnutím k četnosti stanovené pro danou kategorii ubytování (připadá-li to v úvahu). V případě turistických ubytoven (hostelů) minimálně každé tři dny pobytu.

- b) Pracovníci provádějící úklid a dezinfekci nesmějí pracovat v pokojích, aniž by uživatelé opustili místnost, s výjimkou mimořádných okolností. Informace o tomto opatření musí být uživatelům poskytnuty předem.

3. Dobrodružný cestovní ruch a ekoturistika

Před aktivitou by měla být zavedena tato opatření:

- stanovit bezpečnou kapacitu (pro uzavřené prostory a skupiny) a dodržovat stanovená opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví;
- spolupracovat s dalšími místními společnostmi zabývajícími se dobrodružným cestovním ruchem a ekoturistikou, aby se zabránilo shlukování lidí, a s příslušnými úřady pro náležité a bezpečné využívání veřejných prostorů;
- jestliže je aktivita prováděna na externích zařízeních (např. ve veřejném sportovním zařízení), musí být před touto aktivitou vyžadovány od řídicí organizace daného zařízení protokoly o prevenci infekce SARS-Cov-2.

Sdílené provozní prostory: kuchyň, jídelna a prádelna pro uživatele

Ubytovatel by měl zajistit, aby byla dodržena minimální bezpečná vzdálenost např. pomocí instalací viditelných značek vzdálenosti nebo zveřejněním bezpečné kapacity. Cílem je, aby nedocházelo ke shlukování lidí. V kempch a v turistických ubytovnách (hostelech) musí být stanovena bezpečná kapacita sdílených zařízení.

Mimo to:

- je-li k dispozici sdílená kuchyň, kuchyňské náčiní (např. nádobí) by mělo být uloženo tak, aby nedocházelo ke křížové kontaminaci a aby byl prostor pravidelně uklizen a vydezinfikován. Uživatelé mají mít k dispozici vhodné čisticí prostředky, aby mohli své kuchyňské náčiní sami čistit. Poskytovatel ubytování by měl pravidelně kontrolovat, zda se samočištění provádí;

- v jídelně musí být dezinfekční prostředek na ruce a jídelní prostor musí být po každém použití a před dalším návštěvníkem uklizen a vydezinfikován;
- před vstupem do prádelny musí být viditelně umístěn dezinfekční prostředek na ruce.

Požadavky na úklid a dezinfekci ubytování

V průběhu aktivity

Účastník musí být informován o tom, jak

- a) si vyzvedávat a používat materiál a vybavení tak, aby se snížilo riziko nákazy;
- b) používat zařízení (např. šatny, toalety);
- c) je nutné neustále dodržovat pokyny organizátora a všechna opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví oznámená pro bezpečný průběh aktivity;
- d) je nutné vyhýbat se sdílení materiálů mezi účastníky nebo mezi organizátory a účastníky, jestliže nebyly mezi použitími vydezinfikovány (např. hole, neoprenové obleky).
- e) Jestliže organizace cestovního ruchu zajišťuje ve svých vozidlech soukromou přepravu (např. 4 × 4, fotografické safari), musí být dodržována opatření vydaná pro přepravu.

Po aktivitě organizátor:

- a) Shromáždí materiály a vybavení v bezpečných podmínkách.
- b) Na použité materiály a vybavení použije dezinfekční prostředek.
- c) Nebude sdílet materiály (např. lana, přilby, textilie, hole, neoprenové obleky) ani je půjčovat jiným účastníkům, ani je nenechá používat personálem, jestliže nebyly dezinfikovány mezi použitími jednotlivými uživateli.

3. Stravovací služby

Obecné požadavky

Tato část platí pro všechny typy stravovacích služeb, jako jsou restaurace, kavárny, donáškové služby a jídlo prodávané přes ulici:

- a) Mít k dispozici dezinfekční prostředky na ruce na místech přístupných zákazníkům a alespoň u vchodu do prostoru s obsluhou (např. vchod do restaurace, prostor bufetu).
- b) Respektovat stanovenou bezpečnou kapacitu.

- c) Pravidelně dezinfikovat prodejní a herní automaty nebo bankomaty (jsou-li k dispozici).
- d) Nepoužívat stejný ubrus ani prostírání pro různé zákazníky, volit materiály a řešení, které lze snadno měnit nebo mezi službami vyčistit a vydezinfikovat. Plochy stolu, židlí, područek a podobně, kterých se zákazníci dotýkají, musí být po každém použití vydezinfikovány.
- e) Pokud je to možné nepoužívat sdílené jídelní lístky, aby se snížilo riziko nákazy. Doporučuje se využití technologií (digitalizované jídelní lístky, QR kódy) nebo jiných systémů, jako jsou tabule, plakáty nebo jednorázové jídelní lístky. Jestliže nelze zvolit žádné z výše uvedených řešení, musí být jídelní lístky v plastovém provedení a po každém použití musí být vydezinfikovány.
- f) Pomocné servírovací náčiní (např. keramické nádobí, skleněné nádobí, přístroje, ubrusy, košíky na chléb, kávové šálky, balíčky s cukrem) musí být uloženy mimo prostory, kterými procházejí zákazníci i zaměstnanci, nejlépe v uzavřených prostorech.
- g) Odstranit ze stolů všechny dekorativní prvky.
- h) Často větrat uzavřené prostory.

Donáška do domu

Při objednávání, přípravě a dodávce musí být dodržována příslušná opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví stanovená na základě výsledků posuzování rizik. Především:

- a) Mít k dispozici prostor pro předání objednávky pracovníkům donáškové služby (např. obslužný pult, stůl). Pracovníkům donáškové služby není povolen vstup do prostoru kuchyně!
- b) Potraviny pro donáškovou službu se musí ukládat do uzavřených tašek, nejlépe utěsněných, které se po každé dodávce musí uvnitř i vně vyčistit a vydezinfikovat.
- c) Musí se zamezit kontaktu mezi zaměstnanci předávajícími objednávky a pracovníky donáškové služby (např. ukázkám objednávkového formuláře). Po předání objednávky si musí umýt ruce.
- d) Musí být zaveden mechanismus, kterým se zabrání shromažďování pracovníků donáškové služby.

- e) Během donášky zákazníkovi musí být dodržena bezpečná vzdálenost.
- f) Pracovníci donáškové služby si musí pravidelně a řádně dezinfikovat ruce.
- g) Jestliže dopravu a dodávku zajišťují externí pracovníci (doručovací platformy apod.), musí být poskytovatel služeb kromě výše uvedeného požádán o předložení pohotovostního plánu s ohledem na covid-19.
- b) Jestliže se používá sdílené digitální zařízení (např. tablet, informační automat), musí být pravidelně čištěno a dezinfikováno. V těchto prostorech mají být k dispozici dávkovače dezinfekčních prostředků na ruce.

Jídlo prodávané přes ulici

- a) Řazení do fronty musí být organizováno tak, aby nedocházelo ke shlukování lidí a kontaktu mezi příchozími a odchozími zákazníky. Bezpečná vzdálenost musí být vyznačena např. na podlaze a doporučuje se umístění panelů nebo nápisů vysvětlující postup odběru (např. u přepážky, v prostoru stánku).
- b) Organizace musí mít k dispozici prostor pro shromažďování objednávek (např. stůl, přepážka), kde lze provádět předání a platbu a dodržovat bezpečnou vzdálenost (např. pomocí značek na podlaze).
- c) Prostor pro prodej jídla přes ulici musí být často dezinfikován.
- d) Pracovníci si musí často a řádně dezinfikovat ruce.
- e) Jestliže se používá sdílené digitální zařízení (např. tablety, informační automaty), musí se pravidelně čistit a dezinfikovat. V těchto prostorech mají být k dispozici dávkovače dezinfekčních prostředků na ruce.

Obsluha u baru

Mezi návštěvníky a pracovníky musí být dodržována bezpečná vzdálenost; není-li to možné, je třeba v závislosti na riziku zavést jiná opatření (např. obličejovou masku). Musí existovat mechanismus, který zabrání shlukování lidí a zaručí bezpečnou vzdálenost. Všechny produkty vystavené v baru musí být přiměřeně chráněny.

Obsluha u stolu

- a) Čištění musí přijmout ochranná opatření odpovídající konkrétnímu riziku (tj. nosit obličejovou masku, dezinfikovat si ruce, dodržovat bezpečné vzdálenosti).

Obsluha na terase

- a) Musí být stanovena a kontrolována bezpečná kapacita terasy. Uspořádání nábytku a rozmístění osob musí zajišťovat bezpečnou vzdálenost.
- b) Musí se zajistit, aby zákazníci nepoužívali židle a stoly nahodile, aby bylo možné provádět jejich čištění a dezinfekci, když jeden uživatel odejde a přijde další. Toho lze dosáhnout vyznačením limitu teras (např. lany, páskou, značením na podlaze nebo jinými metodami).
- c) Musí být vytvořen systém pro řízení uživatelů čekajících ve frontách (případá-li to v úvahu).
- d) Musí být vyvěšeny informace upozorňující uživatele na hygienická a dezinfekční pravidla, aby si byli těchto pravidel vědomi a dodržovali je. Tyto informace musí jasně uvádět, že uživatelé nemohou obsadit stůl dříve, než je pracovníci k němu uvedou.

Bufetové služby

Musí být zavedena pravidla, jako je obsluhovaný bufet s ochranným krytem, použití individuálního nádobí a/nebo zakryté jednotlivé porce (také s ochranným krytem).

Organizace cestovního ruchu musí podle svých zařízení rovněž zvážit předem stanovenou trasu, aby se v určitých prostorech zabránilo shlukování lidí.

V blízkosti bufetové služby musí být k dispozici dezinfekční prostředky na ruce a uživatelé musí být vyzváni, aby si ruce dezinfikovali.

4. Na golfu

Ve všech vnitřních i venkovních prostorech se musí dodržovat bezpečná vzdálenost a vyvarovat se fyzického dotyku při pozdravu.

Před hrou

- Jestliže se používají vozíky nebo elektromobily, musí být po každém použití vydezinfikovány.
- Hráči musí být informováni, že musí jít přímo na první odpaliště, pět minut před časem odpálení.
- Organizace cestovního ruchu má hráče vyzvat, aby se dostavili v herním oblečení.

Během hry

- Každý hráč musí mít s sebou sprej na čištění golfových míčků, kartáč na odstranění nečistot a hadřík na osušení míčků.
- Hráči upravují bankry bez použití hrábí.
- Vlajky v jamkách musí zůstat na svém místě a nesmí být odstraňovány ani se jich hráči nesmí dotýkat.
- Jamky mají zarážku, která brání pádu míčku na dno jamky.
- Hráči vyzvedávají míčky opatrně, nejlépe pomocí příslušenství k vyzvednutí míčků z jamky.

Podle výsledků posuzování rizik mají být k dispozici odpalovací podložky, fontánky, lavičky atd.

Recepce

Organizace musí stanovit opatření k minimalizaci využívání prostoru recepce (např. propagování rezervace online nebo telefonicky). Administrativní služby musí být nabízeny telefonicky nebo online.

Golfový areál

- Musí být zaručena bezpečná vzdálenost.
- Všechny prvky musí být pravidelně dezinfikovány.
- Golfoví profesionálové musí být vyzváni, aby během své činnosti dodržovali opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví.

Jamkoviště

Jamky musí být vybaveny systémem, který zabrání pádu míčku do jamky.

Golfové vozíky a ruční a elektrické vozíky

Golfové vozíky a ruční a elektrické vozíky musí být před použitím a po použití vydezinfikovány.

5. Lázně a wellness

- K dispozici musí být dezinfekční prostředek na ruce. Doporučuje se, aby byli pracovníci informováni o vhodném prostředku obsahujícím alkohol (např. ethanol, isopropylalkohol) a jeho vhodném skladování.
- Doporučuje se zavedení systému (např. značky vzdáleností, různé přístupové nebo evakuační trasy), aby se zabránilo shlukování lidí a aby se zajistila bezpečná vzdálenost mezi návštěvníky (např. rezervace).
- Klient vyplní před procedurou formulář prohlášení s ohledem na covid-19 pro sledování kontaktů a pro zjištění všech příznaků sluchatelných s covid-19. Jestliže se projeví jakékoliv příznaky covid-19, bude klientovi zakázán vstup nebo pobyt v zařízeních.
- Klientovi je měřena tělesná teplota bezdotykovým teploměrem buď při příjezdu, nebo na lékařské konzultaci.

Čekárny, prostory pro konzultace

Musí být stanovena a kontrolována bezpečná kapacita čekárny, přičemž musí být ve všech případech zajištěna bezpečná vzdálenost (např. prostřednictvím objednávkového systému) nebo musí být instalovány fyzické bariéry mezi uživateli.

Přínejmenším denně se musí provádět čištění a dezinfekce prostoru pro konzultace. Po každém použití musí být provedeno čištění a dezinfekce zařízení a vybavení, kterých se uživatel dotýká.

Procedury

Obecné požadavky

Poskytovatel musí určit, zda je třeba (na základě individuálního posuzování rizik) omezit jakoukoliv proceduru nebo službu, s přihlédnutím k

- a) proveditelnosti dezinfekce nebo sterilizace materiálů;
- b) dodatečné prevenci proti infekcím a ke kontrolním preventivním opatřením vyžadovaným u některých procedur generujících aerosol, u nichž bylo zjištěno zvýšené riziko infekce;
- c) opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví. Případá-li to v úvahu, musí být posouzeno chování covid-19 ve vodě jak v případě venkovního, tak vnitřního bazénu a termálních prostorů.

Prostory pro poskytování procedur

V prostorech pro poskytování procedur musí být po každém použití zařízení a vybavení, kterých se klient dotýká, provedeno čištění a dezinfekce.

Klient musí používat ochranné prostředky (např. masky, pláště, čepice), je-li poskytovaná služba slučitelná s použitím konkrétních ochranných prostředků.

V případě ošetření, kdy se požaduje, aby si klient sundal masku, a kde dodržení vzdálenosti není možné, má mít terapeut na sobě odpovídající OOP (tj. obličejovou masku a ochranu očí) podle výsledku posuzování rizik.

Po ukončení služby musí terapeut materiály zlikvidovat vložením do určených kontejnerů v souladu se stanovenými protokoly.

Suchý prostor

V suchých prostorech musí být uplatňována tato opatření:

- a) Veškeré vybavení (např. pohovky, lůžka pro relaxaci) musí být omyvatelné a snadno dezinfikovatelné a musí být pravidelně dezinfikováno.
- b) Při používání jakéhokoliv vybavení (např. židle, lehátka) je klient povinen použít ručník nebo

župan, aby se zabránilo fyzickému kontaktu mezi klientem a vybavením.

- c) Jednorázové předměty, kterých se klient dotýkal, musí být vloženy do určených nádob.
- d) Jestliže byly použity textilie, musí se použít prací cyklus o teplotě > 60 °C.

Mokrý prostor

V mokrých prostorech musí být přijata tato opatření:

- a) Mokrý prostor má být čištěn a dezinfikován denně. Jestliže mají být plochy bazénu ošetřovány vysokotlakou hadicí, musí mít zaměstnanci k dispozici vhodnou a odpovídající OOP, protože bude vznikat aerosol.
- b) Nepoužívat automaty na pitnou vodu. Je-li to možné, je třeba zajistit jednotlivé lahve s vodou nebo kelímky na jedno použití.

Místa k sezení u bazénu musí být uspořádána tak, aby byla zajištěna bezpečná vzdálenost.

Pro klienty musí být k dispozici nádoby s vloženým plastovým pytlíkem na uložení použitých ručníků, pokud možno bez ručního ovládání.

6. Muzea a památky

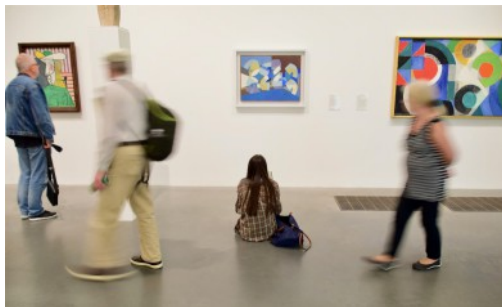
Uvítání, informace a komunikace

- a) Bezpečná kapacita musí být sdělena a kontrolována.
- b) Musí být poskytnuty informace o opatřeních v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví, která mají návštěvníci dodržovat, a o zvláštních podmínkách přístupu.
- c) V závislosti na počtu návštěvníků a velikosti zařízení je třeba zvážit systémy kontroly přístupu (např. výpočet kapacity pomocí předběžných rezervací, termální kamery) a také značky odstupu, aby se zabránilo shlukování lidí.
- d) Při příjezdu musí být poskytnuty dezinfekční prostředky na ruce.

Rezervace a prodej vstupenek

Kdykoliv je to možné, musí organizace podporovat rezervace a prodej vstupenek online nebo telefonické rezervace, rezervace prostřednictvím aplikací nebo jiných kanálů s cílem řešit rizika zjištěná

při posuzování rizik, zejména s ohledem na počet osob na vnitřních trasách a v přístupových místech. Je třeba zvážit příliv návštěvníků, a popřípadě stanovit časové intervaly.

Výstavní prostory

Přístup do všech prostorů, které nelze důkladně vyčistit, musí být omezen.

Musí být vyznačena navržená trasa (existuje-li několik možností) ke snížení množství kontaktů mezi lidmi (např. jednosměrná trasa, samostatný vjezd a výjezd).

S ohledem na sdílené vybavení (např. dotykové displeje) musí být stanovena nezbytná opatření k zajištění jeho používání v bezpečných podmínkách, například:

- použití dezinfekčního prostředku na ruce (nemá-li to vliv na výstavu) v blízkosti technologických zařízení nebo možnost umýt si ruce před dotykem sdíleného vybavení;
- možnosti uživatelů přistupovat k digitálním informacím prostřednictvím svých technologických zařízení.

Prostory k sezení

Dispoziční plánování oblastí klidu, audiovizuálních prostorů, prostorů pro setkávání atd. má zohledňovat bezpečnou vzdálenost mezi lidmi (např. rozestupy, označení pozic nebo míst k sezení, která nemají být obsazena).

7. Lyžařské areály

Obecné požadavky

Lyžařská a horská střediska musí splňovat tyto podmínky:

- U služeb ve venkovním prostředí musí být zavedena vhodná opatření k omezení shlukování lidí a k zajištění bezpečné vzdálenosti (např. vyznačená bezpečná vzdálenost, monitorování fronty, řízení časového plánu).
- U služeb poskytovaných v uzavřených prostorech (např. stravování, obchody, prostory pro pronájem vybavení) musí být stanovena a sdělena bezpečná kapacita.
- Musí být k dispozici dezinfekční prostředky na ruce (např. v místech přístupu, v místech, kde si uživatelé sundávají lyžařské rukavice).

Místa přístupu a recepcce

- Poskytovatel musí podporovat prodej a online rezervaci skipasů.
- Není-li možné dodržet u pokladny mezi pracovníky a uživateli bezpečnou vzdálenost, musí být instalovány přepážky nebo jiné fyzické bariéry, které jsou snadno čistitelné a dezinfikovatelné.
- Musí být instalovány značky vzdáleností, aby se v místech přístupu zabránilo shlukování lidí.
- Musí se podporovat používání informačních nápisů nebo digitálních ukazatelů.

Lyžařský areál

Organizace musí posoudit, zda je v lyžařském areálu nutné stanovit zvláštní opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví s ohledem na to, že se jedná o venkovní prostor, a vzhledem k počtu uživatelů.

Pronájem vybavení a materiálů

V půjčovnách vybavení a materiálů musí být stanovena a řízena bezpečná kapacita při současném dodržování bezpečné vzdálenosti. V závislosti na daném prostoru se doporučuje zavést jednosměrný tok uživatelů.

Lyžařské akce a šampionáty

Při organizování sportovních akcí a šampionátů musí organizace cestovního ruchu pečlivě dodržovat doporučení organizací, jako je Mezinárodní lyžařská federace (FIS). Z těchto doporučení musí organizace cestovního ruchu zvažovat zejména

- snížení počtu uživatelů v čekárnách;
- časové rozložení dob startu závodů, aby nedo-

cházel k přetížení lyžařských vleků, stravovacích služeb a společných prostorů.

Lyžařská škola

- a) Musí pro každou skupinu určit maximální počet uživatelů.
- b) Musí pro každou aktivitu vyhradit místa setkání a zajistit stanovenou bezpečnou vzdálenost.

Školky nebo školky na sněhu

- a) Musí se dodržovat stanovená bezpečná kapacita podle velikosti prostoru a dostupných pracovníků.
- b) Při vstupu musí být k dispozici dezinfekční prostředky na ruce.
- c) Uživatelům musí být poskytnuta karta (nebo podobný systém), kde jsou uvedeny kontaktní údaje uživatelů, aby je bylo možné kontaktovat v případě vypuknutí epidemie.

8. Přeprava turistů

Tato část platí pro turistické vlaky, autokarové společnosti, půjčovny automobilů, lanovou dopravu (např. lanovky, lyžařské vleky) a turistickou vodní dopravu bez ohledu na služby, které tyto organizace poskytují (např. kyvadlová doprava nebo přeprava, prohlídky města, výlety, dlouhé trasy, okruhy). Okružní plavby (cruise ship) jsou vyloučeny.

Rezervace

- podporovat online prodej jízdenek a předběžnou rezervaci, kdykoliv je to možné, aby se zabránilo shlukování lidí a mohla se kontrolovat bezpečná kapacita. Předběžné rezervace musí umožňovat plánovaný přístup k přepravě (např. časové intervaly);
- informovat cestující o opatřeních v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví, aby se zabránilo nákaze SARS-Cov-2, prostřednictvím obvyklých komunikačních kanálů (např. webové stránky, sociální sítě, prodejny jízdenek) a uvnitř vozidel (např. pomocí informačních nápisů).

Terminály a kanceláře

Případá-li to v úvahu, poskytovatele musí

- stanovit, sdělovat a řídit bezpečnou kapacitu (např. pomocí kontroly u vstupních dveří, kontroly směn, umístění dělicích lan, umístění značek na podlaze);
- jasně vyznačit ty prostory, kde se mohou uživatelé pohybovat (nebo sedět v případě čekáren), aby byla dodržena bezpečná vzdálenost a aby se v nejvyšší možné míře zabránilo křížování uživatelů;
- zajistit dezinfekční prostředky na ruce;
- zajistit bezdotykové nádoby s vloženým plastovým sáčkem/pytlíkem pro likvidaci veškerého odpadu.

Požadavky týkající se vozidel

Pokud uživatelé z cestujících skupin sdílejí jedno dopravní vozidlo, organizace musí:

- a) Stanovit bezpečnou kapacitu, informovat o ní a kontrolovat ji.
- b) Stanovit rozmístění cestujících uvnitř vozidla (např. rozmístění cestujících v cikcak uspořádání) při respektování, je-li to možné, bezpečné vzdálenosti mezi cestujícími a řidičem a ostatními pracovníky, např. turistickými průvodci. Jestliže není dodržována bezpečná vzdálenost, musí být podle výsledků posuzování rizik zavedena další opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví.
- c) Stanovit systém, který zabrání shlukování lidí při nastupování do vozidla a vystupování z vozidla.
- d) Požádat cestujícího, který vystupuje z přepravního prostředku a nastupuje zpět (např. organizovaný výlet s přestávkami), aby se vždy posadil na stejné sedadlo. Identifikace sedadla nebo jeho číslo musí být proto viditelné. Je-li vedle řidiče sklopné sedadlo, nesmí se používat. Nemá být také povoleno sezení v prvním řadě sedadel, protože jsou to průchozí body a jsou blízko řidiče, pokud není mezi řidičem a cestujícími má být fyzická bariéra, např. přepážka, štít.
- e) Požádat cestující, aby si dezinfikovali ruce před vstupem a po vstupu do vozidla. Dezinfekční prostředek na ruce musí být k dispozici.
- f) Dohlížet a kontrolovat shodu s opatřeními v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví pro-

střednictvím řidiče nebo jiného pracovníka (průvodce).

- g) Jsou-li k dispozici sluchátka, ujistit se, že jsou jednorázová nebo že byla náležitě vydezinfikována.
- h) Nechávat otevřená okna (je-li to možné), aby byla zaručena přirozená výměna vzduchu uvnitř vozidla (např. otevřením nebo zasunutím okna, poklopů nebo stropních oken). V každém případě musí být vozidla pravidelně větrána, kdykoliv je to možné.

Vzhledem k tomu, že je třeba při jídle sundat obličejové masky, nemá být jídlo povoleno, není-li zajištěno řádné větrání.

Půjčovny automobilů

Jestliže je poskytovanou službou vozidlo bez řidiče, musí být vozidlo po každém použití vyčištěno, vydezinfikováno a vyvětráno.

U vozidel s řidičem nemá být sezení v řadě za řidičem povoleno, pokud není mezi řidičem a těmito sedadly kryt.

9. Turističtí průvodci

Tato část platí pro samostatné turistické průvodce a pro organizace turistických průvodců.

Návrh prohlídky nebo aktivit

Organizace musí navrhnout (nebo přepracovat) své prohlídky s průvodcem a související aktivity v souladu s výsledky posuzování rizik v kontextu covid-19, s přihlédnutím k

- a) trasám, aby se zabránilo křížování skupin, podle počtu uživatelů a zařízení, kde jsou služby poskytovány;
- b) vyloučení prostorů, kde by se mohli shlukovat lidé, a také pracovních prostorů a malých uzavřených prostorů se špatným větráním;
- c) použitým ochranným prostředkům;
- d) možnosti dodržování bezpečné vzdálenosti.

Koordinace turistického průvodce s dalšími poskytovateli služeb cestovního ruchu

Organizace cestovního ruchu by si měla vybírat poskytovatele, kteří již dříve zavedli opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví s cílem snížit riziko nákazy. Organizace cestovního ruchu musí popřípadě požadovat, aby poskytovatelé jejich nejběžnějších služeb (např. cestovní kanceláře a cestovní agentury, tour operátoři, ubytování, restaurace, autobusy, muzea, památky, uživatelská centra) předložili své zavedené protokoly pro prevenci covid-19.

Organizace cestovního ruchu musí popřípadě koordinovat spolupráci s dodavateli (tj. cestovními kancelářemi a cestovními agenturami nebo tour operátory, ubytováním, dopravou), aby se zabránilo shlukování lidí při příjezdu skupin na navštívené místo, například

- a) zasláním dokumentace týkající se uživatelů předem;
- b) předáváním klíčů od pokojů ve vozidle;
- c) časově rozloženými vstupy na turistická místa nebo k poskytovateli;
- d) sjednáváním schůzek.

Informace a komunikace

Když byla prohlídka s průvodcem rezervována předem, musí organizace cestovního ruchu zaslat

uživateli dokument, který vysvětluje příslušná opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví, pokud možno v mateřském jazyce uživatele nebo v angličtině. Tento dokument má být co možná nejvíce názorný a používat vyobrazení.

Prohlídky s průvodcem

Organizace cestovního ruchu by měla:

- Oživit zavedená opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví a nabádat k jejich dodržování.
- Informovat danou skupinu o tom, jak bude prohlídka probíhat, o trase a pravidlech a/nebo o možných omezeních uplatňovaných různými poskytovateli (např. muzea, památky, přírodní oblasti). Jestliže jsou vyžadovány obličejové masky, doporučuje se používat takové masky, které umožňují komunikaci s uživateli se sluchovým postižením.
- Co nejvíce dodržovat plánovaný harmonogram, aby se předešlo incidentům. Je třeba vyhnout se improvizacím ovlivňujícím vývoj a itinerář prohlídky.
- Chránit mikrofon jednorázovým materiálem a/nebo jej po použití řádně vydezinfikovat. Před jeho použitím a po něm dezinfikovat ruce.

Během prohlídek s průvodcem se má používat rádiový systém, přenosové systémy FM nebo podobné metody, aby uživatelé správně slyšeli hlas průvodce při zachování bezpečné vzdálenosti.

Turistické prohlídky

Tato doporučení platí pro prohlídky s průvodcem i bez průvodce a související aktivity nabízené organizacemi cestovního ruchu ve vlastních zařízeních, jako jsou muzea a jiné kulturní památky, památníky, vinné sklepy a přírodní oblasti.

Přivítání na místě

Jestliže nelze poskytnout jednorázové předměty, veškeré vybavení používané návštěvníky musí být po každém použití řádně vyčištěno a vydezinfikováno. Je třeba podporovat používání vlastních zařízení návštěvníků (např. aplikace pro chytré telefony). Kromě toho:

- musí být k dispozici dezinfekční prostředky na ruce (např. v prostoru příjezdu, v blízkosti technologických zařízení nebo obrazovek, které vyžadují interakci uživatele);
- v závislosti na přílivu veřejnosti a na dostupných prostorech je třeba zvážit potřebu stanovit systémy kontroly přístupu a namontovat viditelné značky bezpečné vzdálenosti, aby se zabránilo shlukování;
- jestliže jsou návštěvníkům vydávány vstupenky, pracovníci se nesmějí vstupenek dotýkat při předávání, ani když je návštěvníci při příchodu ukazují. Doporučuje se používání elektronických vstupenek, čteček kódů nebo obojího;
- organizace cestovního ruchu musí poskytovat informace prostřednictvím online zdrojů (např. webových stránek, aplikací, sociálních sítí).

Prohlídky

Výstavní prostory

Vnitřní prostory pro prohlídky musí být označeny, udržovány bez jakýchkoliv překážek, opatřeny značkami a řádně větrány. Uspořádání odpočinkových prostorů, audiovizuálních prostorů, míst pro setkávání nebo jiných uzavřených prostorů má zaručovat bezpečnou vzdálenost (např. rozestupy lidí, označení pozic nebo sedadel, která nemají být obsazena). Obrazovky nebo jiná sdílená vybavení pro obohacení prožitku návštěvníka (např. informační obrazovky, tablety, program pro plánování front, 3D brýle), které lze provozovat podle výsledků posuzování rizik, se musí používat v bezpečných podmínkách, s přihlédnutím k

- dezinfekci;
- používání dezinfekčního prostředku na ruce nebo možnosti mytí rukou;
- možnosti přístupu návštěvníka k digitálním informacím prostřednictvím jeho technologického zařízení.

Prohlídky bez průvodce (samostatné prohlídky)

Jestliže existuje několik možných cest, které je možné podniknout při prohlídkách bez průvodce, doporučuje se stanovit takovou trasu, aby se zabránilo shlukování lidí nebo křížování skupin, s přihlédnutím k výsledkům posuzování rizik. Vysvětlující materiály (např. panely, plakáty) mají být umístěny na místech, kde je možné dodržet bezpečné vzdálenosti mezi uživateli.

Ochutnávka produktů

- ochutnávky musí být uspořádány tak, aby se zabránilo shlukování lidí a aby byla zajištěna bezpečná vzdálenost. Veškeré zbylé produkty, které byly servírovány uživatelům, se nesmějí vracet;
- příbory a nádobí (např. sklenice, příbory, talíře) musí být dezinfikovány při teplotách nad 60 °C a nesmějí být sdíleny;
- musí být k dispozici bezdotykové odpadkové koše s vloženým plastovým sáčkem.

Turistická informační centra

Turistická informační centra a místa musí stanovit a kontrolovat bezpečnou kapacitu (např. prostřednictvím kontroly u vstupních dveří, směn, umístění dělicích čar, umístění značek na podlaze, vstup jednoho člena ze skupiny) s přihlédnutím k bezpečné vzdálenosti. Pro uživatele musí být tato kapacita viditelná zvenku.

Organizace cestovního ruchu musí k poskytování informací o destinacích podporovat používání digitálních kanálů a také dokumentů v elektronickém formátu (např. QR kódy pro uživatele ke stažení nejžádanějších informací, průvodců destinací ve formátu *.pdf).

Cestovní kanceláře a cestovní agentury

V cestovních kancelářích a cestovních agenturách na veřejně přístupných pracovištích musí být zavedena tato opatření:

- musí být k dispozici dezinfekční prostředky na ruce;
- musí být stanovena, kontrolována a sdělena uživateli bezpečná kapacita;

- musí být poskytnuty informace o doporučeních týkajících se cestování, které vydaly příslušné úřady.

Výše uvedené požadavky neplatí pro tyto typy cestovních kancelářích a cestovních agentur:

- a) Cestovní kanceláře a cestovní agentury s jedním zaměstnancem nebo ty, jejichž pracovníci nesdílejí pracoviště (protože pracují na dálku z domova).
- b) Cestovní kanceláře a cestovní agentury, které nemají veřejně přístupná zařízení (např. online cestovní agentury).

Jedinečné veřejné prostory

Na základě posuzování rizik by měla odpovědná organizace vypracovat katalog jedinečných veřejných prostorů, které jsou v dané destinaci přístupné veřejnosti, a:

- a) Navrhnout preferenční trasy pro návštěvníky, kdykoliv je to nutné, aby to v životě místních obyvatel vyvolávalo co nejméně nepříjemností.
- b) Odhadnout bezpečnou kapacitu každého prostoru potřebnou pro příliv uživatelů a stanovit nezbytná opatření pro kontrolu této kapacity.
- c) Zavést opatření zajišťující bezpečnou vzdálenost (např. vizuální značení na podlaze).
- d) Rozšířit úkoly monitorování v souladu se stanovenými opatřeními.
- e) Poskytnout dezinfekční prostředky na ruce podle výsledků posuzování rizik a podle počtu uživatelů zvýšit četnost čištění a dezinfekce zařízení a vybavení.

Fontány na pitnou vodu mají být uzavřeny.

zkráceno z TNI CWA 5643-1

Navštivte nás

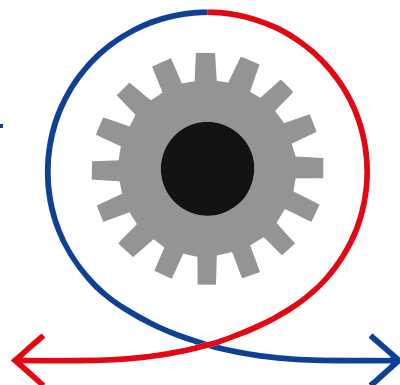

ČESKÁ
AGENTURA PRO
STANDARDIZACI

**Pavilon V,
číslo stánku 028**

**8.–12. 11. 2021
BRNO**

62. MEZINÁRODNÍ
STROJÍRENSKÝ
VELETRH

Aktuality

BIM rozhodně nepřeshlapuje na místě

Již posedmé se uskutečnila konference BIM ve stavebnictví. Jako již tradičně proběhla pod takovkou Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství. Letos ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu, a také Českou agenturou pro standardizaci. Dvoudenní nabitý program jasně ukázal, že metoda BIM může posunout (nejen) české stavebnictví vstříc digitální budoucnosti. A co víc, Česko je skutečně na dobré cestě.

Sál Nadace pro rozvoj architektury a stavebnictví na pražském Václavském náměstí se 2. září 2021 začal pomalu zaplňovat již před devátou, a když se úvodního slova ujal předseda Nadace Jan Fibiger, byl již téměř zaplněný. A nebylo divu, vždyť právě začínal sedmý ročník odborné konference BIM ve stavebnictví. Několik dalších desítek lidí si pak pustilo živý stream, a i díky němu se nakonec počet účastníků přiblížil ke třem stovkám. Již od prvního ročníku, který se konal v roce 2015, pořádá tuto konferenci právě Nadace pro rozvoj architektury a stavebnictví. A jak ve své úvodní řeči poznamenal její předseda,

z původně trochu raritního tématu, které zajímalo jen úzký okruh projektantů a architektů nadšených do moderních technologií, se stal důležitý pilíř digitalizace veřejných agend českého státu. To, že Koncepce zavádění metody BIM není nějakým osamoceným projektem, ale hraje důležitou roli v projektu Digitální Česko, připomněli téměř všichni řečníci úvodního bloku. Po zdravici ministra průmyslu a obchodu a ministra dopravy Karla Havlíčka, to byl náměstek ministra Sekce průmyslu, surovin a stavebnictví Eduard Muřický nebo také Vladimír Dzurilla, vládní zmocněnec pro IT a digitalizaci. Ministerstvo pro místní rozvoj pak reprezentovala Lucie Veselá, která připomněla úzké vazby metody BIM s digitálním stavebním řízením, ale i dalšími důležitými agendami. Úvodní blok uzavřel Zbyněk Hořelica, ředitel Státního fondu dopravní infrastruktury, a také generální ředitel České agentury pro standardizaci Zdeněk Veselý. Ten připomněl, že cestou k digitalizaci je standardizace, protože bez ní se strojové zpracování dat neobejde.

BIM má v českém stavebnictví pevné místo

Klíčová část přednášky Zdeňka Veselého se týkala také mezinárodní spolupráce. Zdůraznil, že metodu BIM zvolila jako vhodný nástroj pro digitalizace svého stavebnictví celá řada úspěšných států. Proto při standardizaci nesmíme zapomínat ani na mezinárodní spolupráci. Právě Agentura ČAS, jako zástupce České republiky v mezinárodních standardizačních organizacích a zároveň jako odborný partner MPO při naplňování Koncepce zavádění metody BIM, sehrává důležitou roli. Hledání české cesty bez vazby na mezinárodní partnery by totiž nedávalo žádný smysl. Ostatně tato myšlenka zazněla v průběhu následujících hodin mnohokrát.

Garantem druhé části programu byl odbor Koncepce BIM Agentury ČAS. Přinesl zejména důležitý blok shrnující klíčové oblasti výstupů Koncepce BIM pro praxi, na které navázala velmi podnětná panelová diskuze. Jejím moderováním se ujal ředitel odboru Koncepce BIM Jaroslav Nechyba a v panelu po boku Petra Serafína, ředitele Odboru stavebnictví a stavebních hmot MPO, usedli Jiří Čtyrský, Kateřina Schön, Štěpánka Tomanová, Růžena Kentošová a Lucie Švamberská. Úplný závěr čtvrtého programu patřil představení již realizovaných projektů využívajících metodu BIM. A nutno dodat, že zejména Jakub Masák, projekční firmy Masák & Partner, nejenže představil velmi zajímavé výsledky práce svého ateliéru, ale dokázal také rozproudřit velmi vzrušenou diskuzi.

Také větší část programu druhého dne byla připravena ve spolupráci s Agenturou ČAS. Rozdělení do čtyř větších bloků poskytlo možnost více se věnovat některým klíčovým oblastem. Dopoledne to byl program pilotních projektů, které ověřují možnosti zavádění metody BIM do praxe zejména veřejných zadavatelů. Poté již dostalo prostor jedno z největších témat diskuzí po oba dny – datový standard staveb (DSS). Po mnohaměsíčním úsilí se totiž podařilo najít shodu mezi klíčovými aktéry a vydat dvě jeho první části DSS pro přípravu dokumentace pro stavební povolení (DSP) a pro přípravu dokumentace pro územní rozhodnutí (DUR). Není divu, že následná živá diskuze skoro některé připravila i o oběd.

Program 7. ročníku konference BIM ve stavebnictví pak uzavřely dva odpolední bloky. První věnovaný digitální transformaci a přeměně na digitální organizaci. Mluvil se zejména o Strategii zavedení BIM do organizace. Jak v bloku zaznělo, zavést metodu BIM neznamena jen nakoupit software, je potřeba proměnit také procesy, a vlastně celé fungování organizace. Proto by zavedení metody BIM do organizace mělo předcházet jejímu využívání na výstavbových projektech. Ač již páteční odpoledne pomalu plynulo, i závěrečný blok si nemohl stěžovat na nezájem posluchačů. Aby ne, vždyť se věnoval začlenění metody BIM do výuky středních a vysokých škol. V sále bylo přítomno několik studentů i pedagogů ze škol stavebního zaměření, takže o živou diskuzi opět rozhodně nebyla nouze.

Úvodní slovo patřilo Karlu Havlíčkovi, ministru průmyslu a obchodu a ministru dopravy.

Jak dokázala Štěpánka Tomanová, ani o technických normách se nemusí mluvit jen vážně.

Panelové diskuze se kromě ní zúčastnili také Petr Serafin, Jiří Čtyrský, Kateřina Schön, Růžena Kentošová a Lucie Švambergová.

Stánek odboru Koncepce BIM Agentury ČAS pochopitelně nemohl chybět.

Eduard Muřický, náměstek ministra, MPO

Vladimír Dzurilla, vládní zmocněnec pro IT a digitalizaci

Zdeněk Veselý, generální ředitel Agentury ČAS

Jak si vybrat elektrický vozík? Uživatelům pomůže nový manuál

„Průvodce regulačními pravidly pro oblast elektrických vozíků“ – nová publikace, která pomůže nejen spotřebitelům v tom, aby si správně vybrali elektrický vozík. Manuál pro uživatele, výrobce, dovozce i prodejce dnes pokřtili vicepremiér ministr průmyslu, obchodu a dopravy Karel Havlíček a předseda Národní rady osob se zdravotním postižením ČR Václav Krása. A to na Ministerstvu průmyslu a obchodu.

„Na trhu je mnoho druhů elektrických vozíků, pro uživatele není snadné vybrat si ten správný. I proto vznikl manuál, který mimo jiné popisuje související legislativu. Lidem s omezeným pohybem má usnadnit výběr a ochránit je před nepoctivými praktikami,“ říká vicepremiér a ministr průmyslu, obchodu a dopravy Karel Havlíček.

Publikace vznikla ve spolupráci Národní rady osob se zdravotním postižením ČR, Ministerstva průmyslu a obchodu, Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví. Podílela se na ní také Česká obchodní inspekce, Státní ústav pro kontrolu léčiv a Ministerstvo dopravy. Elektrickými vozíky se manuál zabývá rovněž z pohledu přepravy nebo pozemních komunikací.

„Uživatelé těchto zdravotnických prostředků prodejci často nesprávně informovali o možnostech využití. Zakoupený zdravotnický prostředek pak neodpovídal představám, a především ani potřebám uživatelů. Právě tyto problémy, společně s rozsáhlým a často nejasným výkladem regulačních norem pro použití, daly vzniknout myšlence vytvořit komplexní a jasný dokument, který usnadní orientaci v dané oblasti,“ říká předseda Národní rady osob se zdravotním postižením ČR Václav Krása. První manuál svého druhu v České republice poskytuje ucelený přehled regulačních norem a související výklad z pohledu ochrany spotřebitele, financování z veřejného zdravotního pojištění či využití elektrických vozíků na pozemních komunikacích. Má ambici usnadnit rozhodování lidem, kteří se nemohou pohybovat samostatně.

(MPO)

ČSN ISO 17069

Přístupnost – Opatření a pomůcky pro přístupné zasedání

Následující text je částí připravované publikace, která vzniká v rámci Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025.

Informace v ní uvedené vycházejí z ČSN ISO 17069 *Přístupnost – Opatření a pomůcky pro přístupné zasedání*, která je českou verzí mezinárodní normy ISO 17069:2020. Překlad byl zajištěn Českou agenturou pro standardizaci.

Touto normou se nahrazuje ČSN ISO 17069 (84 1002) z března 2019, zpracovatelem původní normy je Kabinet pro standardizaci, o. p. s.

Příručka může pomoci pořadatelům nejrůznějších setkání, od těch malých ve firmách a městských úřadech až po větší jednání, jako jsou například akademická zasedání, kongresy a mezinárodní konference.

K zajištění možnosti smysluplného zapojení do jednání nebo diskuze pro všechny účastníky je potřeba zvážit jakékoliv možné překážky, které by mohly představovat nějaké omezení. Tištěná oznámení o konání zasedání a dokumenty nemusí být vhodné pro účastníky s poruchami zraku nebo nevidomé. Složitě texty mohou představovat omezení pro osoby s poruchami poznávacích funkcí (pro poruchy poznávacích funkcí se také často používá termín kognitivní poruchy). Pro osoby s poruchami sluchu nebo pro neslyšící osoby může být naopak obtížné sledovat diskuze. Úzké průchody, mezery mezi stoly i schodiště mohou představovat překážky pro osoby, které používají invalidní vozíky nebo pomůcky pro chůzi. Osoby s poruchami řeči mohou mít na zasedání potíže s vyjadřováním, nebude-li jim poskytnuta podpora. Pokud například řeknete „můžete si to přečíst na obrazovce“ bez

jakékoliv doprovodné informace, pravděpodobně vylučujete lidi, kteří snímek nevidí.

S omezeními se lze vyrovnat pečlivým plánováním, využitím podpůrného personálu a použitím vhodných pomůcek. Materiály k zasedání, které jsou připraveny v alternativních formátech, jako je například velký tisk, Braillovo písmo nebo digitální formáty, mohou být snadněji srozumitelné pro osoby s poruchami zraku nebo pro nevidomé. Jasné a výstižné texty mohou být nápomocné pro osoby s poruchami poznávacích funkcí. Zesílení řeči pomocí mikrofonů může být vhodnou podporou pro osoby s poruchami sluchu. Tlumočníci do znakového jazyka mohou pomoci neslyšícím sledovat diskuze a účastnit se jí. Volba místa jednání s dostupnými výtahy a rampami může zpřístupnit prostor osobám se sníženou pohyblivostí.

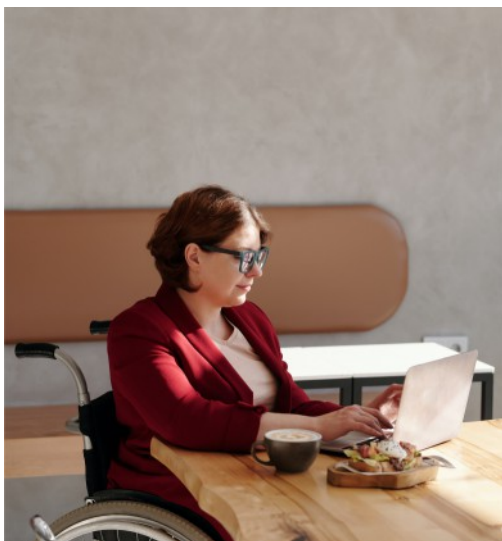
Možností je mnoho.

Před zasedáním

Všichni účastníci by měli obdržet nezbytné informace (tj. oznámení o konání zasedání, pozvánku, program, dokumenty a podklady k zasedání) ve vhodném formátu. Ve všech těchto materiálech je vhodné účastníky vyzvat k předložení jakýchkoliv požadavků souvisejících s jejich aktivní účastí. Pro tento účel může být nápomocná předběžná registrace.

Po obdržení těchto požadavků by měl organizátor prověřit místo konání a program zasedání s ohledem na požadavky a pak následně:

- a) o těchto požadavcích informovat příslušný personál (např. v případě pronajímaných prostor);
- b) naplánovat, jakým způsobem poskytnout požadovanou podporu;
- c) zajistit postupy pro mimořádné situace a vyjasnit způsoby komunikace nejen mezi organizátory, ale zejména ve vztahu k účastníkům (např. pro případ evakuace);
- d) poučit přednášející, vedoucí workshopů, moderátory atd. o tom, jaká opatření mají vzhledem k požadavkům účastníků dodržovat při prezentaci a při vedení zasedání;
- e) poskytnout informace týkající se přístupnosti softwaru použitého pro webové konference.

Příprava a rozesílání materiálů k zasedání

Všechny dokumenty by měly být snadno čitelné a snadno srozumitelné a měly by být zpracovány ve vhodných formátech, např. zvětšená písmena, kontrastní text (nedoporučuje se např. červený text na zeleném pozadí, žlutý na bílém apod.).

K doručení materiálů k zasedání je potřeba zvolit takový způsob, který účastníci upřednostňují, např. poštou, e-mailem, vyvěšením na webových stránkách.

TIP: V oznámení o konání zasedání by mělo být uvedeno:

- Dostupnost informačních služeb na zasedání
- Alternativní trasa pro osoby s omezeními (např. pro osoby, které mají potíže s rovnováhou nebo orientací, používají pomůcky pro chůzi nebo invalidní vozíky, mají poruchy použití rukou a paží)
- Dostupnost parkování

Pokud v pozvánce použijete mapu, je vhodné v ní označit:

- Zastávky veřejné dopravy
- Parkovací prostory nacházející se v pěší vzdálenosti, včetně trasy (tras) na místo konání
- Můžete vyznačit i alternativní trasy, které se vyhýbají překážkám, jako jsou například schody nebo úzké průchody
- Významná místa v okolí (která mohou být pro usnadnění orientace označena obrázkem)

Prezentace (PowerPoint)

Text a důležité vizuální prvky musí být čitelné i ze zadní části místnosti, a to včetně grafiky, videí, obrázků atd.

Použijte snadno čitelné fonty: jednoduchá písma s konzistentní tloušťkou jsou často lépe čitelná z dálky, vyvarujte se kaligrafických fontů.

Použijte dostatečný kontrast mezi barvami: to zahrnuje kontrast mezi barvami textu a pozadí, a mezi barvami v grafech.

Zvažte, jak (a jestli) používat přechody nebo animace: bude pohyb usnadňovat srozumitelnost

informací, nebo je to zbytečné? Určité typy pohybu mohou být pro některé účastníky obzvláště rušivé.

Příprava místa konání

V případě, že pořadatel místo konání dobře nezná, je ještě před rozesláním podkladů pro jednání potřeba ověřit, zda je v péší vzdálenosti od místa konání veřejná doprava a možnost parkování. Měl by se seznámit s jejich přístupností a trasami na místo konání.

Přístupnost místa konání zasedání by se měla ověřit předem a nejlépe osobně: přístup k budově, vchod do budovy, prostory, které budou účastníci využívat, jako jsou například chodby, výtahy, schodiště, jídelny, prostory pro zasedání, toalety a hygienická zařízení.

Pořadatel by měl identifikovat a vyloučit, nebo jasně označit, potenciální nebezpečí, např. schodiště bez zábradlí, sloupy, hrany schodů, změny výškových úrovní, skleněné dveře a stěny, podlahy a chodníky kluzké za sucha i za mokra.

Pro zlepšení orientace bývají úspěšně využívány značky a popisky: musí však poskytnout jednoznačné, a hlavně jednoduché pokyny. Značení směru uvnitř místa konání má být snadno rozpoznatelné a srozumitelné. Zvažte využití osvětlení, barevného kontrastu, větších a kontrastních písmen, symbolů a obrázků.

V případě **pořádání velkých setkání**, workshopů, kongresů a konferencí by měl pořadatel zvážit použití reliéfních písmen, Braillova písma, zvukového průvodce, nebo např. aplikací pro mobilní telefony. Pro účastníky, kteří mají potíže s orientací (např. z důvodů poruch zraku, fyzických poruch nebo poruch poznávacích funkcí), doporučujeme zajistit i místní asistenty. Asistenti mohou poskytnout příslušné informace a pomoc (např. popis místa konání, asistovanou prohlídku místa konání a zajištění taxi).

TIP: Zasedací místnost

- Vhodnější je podlaha bez jakékoliv změny výšky povrchu. V opačném případě je dobré použít nebo zajistit nakloněné plošiny, přenosné rampy nebo přenosné zdvihací plošiny
- Prostor pod stoly by se měl přizpůsobit podpěrám pro nohy a ruce u invalidních vozíků
- Akustické prostředí (hlasitost, zvuk atd.) by mělo mít správnou kvalitu
- Předem ověřit osvětlení (např. správné osvětlení, osvětlení bez odlesků, rušivé osvětlení)
- Vizuální informace mají být snadno rozpoznatelné
- Při přítomnosti asistenčních psů se musí zajistit jejich prostor poblíž účastníků a prostor pro jejich vyvenčení
- V případě potřeby by měl pořadatel zajistit prostor pro informační služby (např. pro tlumočníka do znakového jazyka, pro systémy podpory poslechu atd.)

Průběh zasedání

Zasedání se má řídit v souladu s potřebami účastníků (např. přestávky každou hodinu, nastavení teploty v místnosti, vhodný čas zahájení a přiměřená délka zasedání).

Prezentující by měl:

- Představit se, než začne mluvit
- Používat jednoduchý jazyk: vyhněte se nebo vysvětlte všechny použité žargony, zkratky a idiomy. Například výrazy jako „nastavení laťky“ mohou někteří lidé s kognitivním postižením interpretovat doslovně a mohou být matoucí

- Poskytnout účastníkům čas na zpracování informací: používejte pauzy mezi jednotlivými tématy. Když se zeptáte, jestli má někdo otázky, někteří lidé s kognitivním postižením mohou potřebovat více času, aby své myšlenky formulovali do slov
- Být vidět: buďte při mluvení viditelní a snažte se stát v dobrém světle, aby účastníci viděli váš obličej. To pomáhá některým lidem lépe slyšet a rozumět. Dbejte na to, abyste ke čtení promítaného materiálu neodcházeli od publika, zvláště pokud nemáte mikrofon
- Použít mikrofon: někteří účastníci možná potřebují zesílený zvuk, a to i v malé místnosti. Pokud se zeptáte „Slyší mě všichni dobře?“ některým účastníkům může být nepříjemné opakovat, že ne
- Zajistit, aby zaznělo vše relevantní: například pokud publikum nemá mikrofon, zopakujte dotaz a komentář do mikrofonu, než odpovíte. Nikdy si mikrofonem nezakrývejte ústa, abyste nebránili odečítání ze rtů
- Pokrýt veškerý zobrazený text: v případě použití prezentace, zopakujte všechny informace, které jsou na každém snímku. To neznamená, že musíte přečíst snímek přesně tak, jak je. Znamená to jen, že pokryjete vizuální informace v tom, co říkáte. Zároveň je i nutné popsat veškerou použitou grafiku, videa a další vizuály. Popište je v rozsahu potřebném k pochopení prezentace (dekorativní obrázky obvykle popisovat nemusíte)
- Popsat další vizuální informace: řečník například požádá účastníky, aby zvedli ruce, a následně popíše odezvu ve formě: „Asi polovina zvedla ruku“

- Předsedající by měl sledovat průběh zasedání a hlídat, že všichni účastníci rozumí přednáškám a diskuzím, a mají možnost se zúčastnit
- Ke zvážení je i podpora pro předsedajícího a přednášející zajištěním podpůrného personálu, který může pomoci při manipulaci s podklady (např. s obracením stránek, předáváním mikrofonu)
- Pokud by byla pro některé účastníky ústní komunikace obtížná, je možné pro vysvětlení využít bílou tabuli, zpětný projektor nebo počítač

Závěry jednání/diskuze

Závěry by se měly formulovat jasně a srozumitelně, protože pro některé účastníky může být obtížné nejednoznačné závěry pochopit.

Všechny závěry je přínosné, obdobně jako podklady pro jednání, poskytnout ve vhodných formátech, a usnadnit tak účastníkům jejich náležitou kontrolu. Pokud pořadatel požádá po skončení zasedání účastníky o vyplnění nějakého dotazníku, způsob odpovědi a sběr dotazníků by měl odpovídat preferencím účastníků. Nezapomeňte také, že někteří účastníci mohou mít problémy s vyplněním dotazníku na místě.

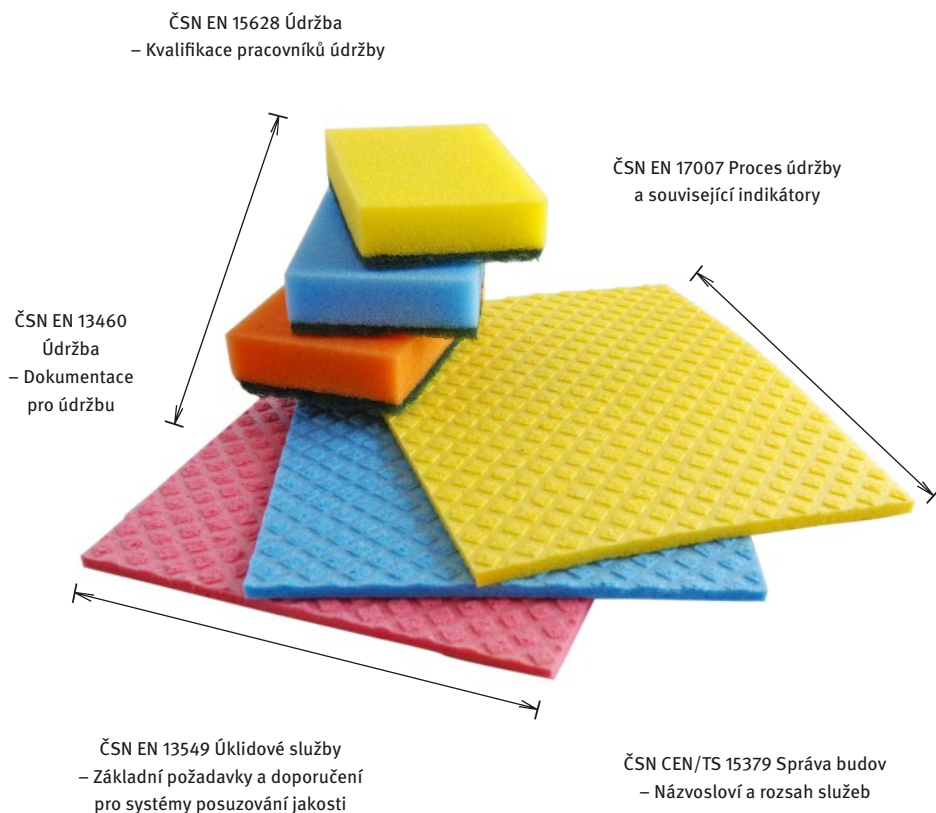
zkráceno z publikace Přístupné zasedání osobám se zdravotním postižením

TIP: Vedení diskuze

- Zavést pro účastníky postup/systém signalizace např. pomocí barevně odlišených lístků (pro přihlášení do diskuze, pro vyjádření nesouhlasu/souhlasu apod.)
- Nezapomenout na krátké přestávky v diskuzi (např. pro konzultaci s tlumočnickem/doprovodem nebo asistentem nebo pro získání dalších informací)

České technické normy úklid a údržba

Hodnocení kvality služeb

V poslední době dochází k výraznému rozvoji nových služeb na bázi informačních technologií telekomunikačních služeb, online obchodů, mnohdy včetně dodání zboží na adresu zákazníka, nových druhů služeb nabízených podnikateli vyvolaných současnou pandemickou dobou. Novinkou jsou i kamenné e-obchody, které spojují výhody výběru zboží pomocí internetové aplikace na dálku nebo na dotykové obrazovce přímo v kamenné prodejně s možností si zboží na místě prohlédnout, zkusit, zaplatit a odnést. Sektor služeb se dynamicky rozvíjí v inovativních nebo nových formách a stává se důležitým, ale i vítaným alternativním zaměstnavatelem. Samozřejmě ze strany spotřebitelů je stálý tlak na zvyšování kvality služeb. S širokou nabídkou na trhu si poskytovatelé služeb hledají konkurenční výhody.

Službou se rozumí jakákoliv činnost, proces nebo výsledek činnosti, jehož povaha je dominantně nehmotná a uspokojuje potřeby zákazníka. Služby mohou být poskytované soukromými společnostmi za účelem zisku, neziskovými organizacemi, ale i poskytované občanům nebo podnikatelům orgány místní samosprávy nebo státní zprávy.

Mezinárodní norma ČSN EN ISO 9000:2016 *Systémy managementu kvality – Základní principy a slovník* uvádí, že „Kvalita produktů a služeb organizace je určena schopností uspokojovat zákazníky a také zamýšleným a nezamýšleným dopadem na relevantní zainteresované strany“.

V kontextu tohoto příspěvku citujeme z článku 2.2.1 uvedené normy tuto tezi, kterou by měli mít na vědomí všichni poskytovatelé kvalitních služeb: „Organizace zaměřená na kvalitu podporuje kulturu, z níž vycházejí způsoby chování, postoje, činnosti a procesy, které přinášejí hodnotu plněním potřeb a očekávání zákazníků a dalších relevantních zainteresovaných stran“.

Hodnocení služeb

Kvalitu služeb nelze hodnotit obdobným způsobem jako u průmyslových výrobků, to jest hmotných produktů, a také její úroveň není možné měřit v absolutních hodnotách. Rozdílný přístup k řízení a sledování kvality služeb je dán povahou služeb. Služba je téměř vždy současně „vyrobena“, tedy poskytnuta a spotřebována, proto lze její kvalitu jen obtížně zjistit a kontrolovat před jejím poskytnutím.

Jedním z přístupů pro hodnocení kvality služeb je přístup založený na spotřebiteli, který posuzuje její kvalitu úrovní své spokojenosti, která je dána rozdílem mezi očekávanou a skutečně dodanou, zákazníkem vnímanou úrovní služby. Hlavními hodnotícími kritérii kvality služeb jsou dovednosti a znalosti potřebné k odbornému a spolehlivému poskytnutí služby, její výkonost a spolehlivost, kompetence a důvěryhodnost poskytovatelů služeb, přístup a chování k zákazníkovi, dostupnost služeb a jejich přínos pro zákazníka.

Hodnocení kvality služby je subjektivní, silně závisí na individuálních potřebách a očekávání zákazníka. Zákazníkovi často k výběru služby slouží pouze sebehodnocení poskytovatele služby, tak zvaná samocertifikace, systém referencí a hodnocení firm v cyberprostoru zákazníky, hodnocení firm na dálku, internetová certifikace apod. Vše je ale založené na neověřovaných informacích, vyplňovaných elektronických dotaznících „žadatelem o certifi-

kaci“, to vše obvykle spojené s doručením certifikátu klientovi po zaplacení poplatku. Pokud se poskytovatel služby v rámci svého marketingu s těmito praktikami, takto získanými certifikáty nebo poskytovanými značkami kvality ztotožní, měl by si uvědomit, že to je špatná strategie, která mu nezařadí dlouhodobě obstát v konkurenčním prostředí na trhu. Držitelé těchto „certifikátů“, „osvědčení“ nebo „značek“ klamou samy sebe, ale zejména své zákazníky, a často i orgány veřejné správy nebo samosprávy. Vyvolávají dojem, že jejich služba je kvalitnější než konkurenční. Nejedná se o hodnocení kvality služby vůči předem daným požadavkům nebo kritériím, tedy nejedná se o posouzení shody s následným osvědčením, že služba dané požadavky splňuje. Pro každého může pojem „kvalita“ znamenat něco jiného. Jedině zákazník se ke kvalitě nestaví neutrálně, vyžaduje stále kvalitní služby od svého poskytovatele.

Když si má zákazník vybrat službu, která uspokojí plně jeho očekávání, jakým certifikátům a značkám může důvěřovat?

Důvěryhodné certifikáty a značky kvality

Důvěryhodnost dokumentů a značek kvalit služeb je třeba hodnotit zejména z pohledu subjektu, který hodnocení a posuzování shody provedl.

Mezinárodní norma ČSN EN ISO/IEC 17000 *Posuzování shody – Slovník a základní principy* rozlišuje činnosti organizace, která kvalitu služby hodnotí a posuzuje, ve vztahu k organizaci, která služby poskytuje.

- a) **posuzování shody první stranou** – posuzování shody, které je vykonáváno osobou nebo organizací, která poskytuje službu – předmět posuzování shody. Viz výše uvedený pojem samocertifikace, to jest hodnocení sama sebe s vydáním vlastního prohlášení. Důvěryhodnost takových dokumentů vyplývá ze samé podstaty tohoto posuzování.
- b) **posuzování shody druhou stranou** – posuzování shody, která je vykonávána osobou nebo organizací, jež má uživatelský zájem na kvalitě služby, to znamená na předmětu posuzování shody. Jedná se o hodnocení vlastními zákaz-

níky, hodnocení sdruženími spotřebitelů, sdruženími poskytovatelů služeb, obchodními společnostmi apod. Zákaznické hodnocení je velmi rozšířené, běžné u většiny online obchodů, zprostředkovatelů služeb apod. Nejméně vypovídající je hodnocení s jediným kritériem spokojen/nespokojen. Více vypovídající jsou vícekritériální hodnocení zákazníků spojená s vyplněním online dotazníku. Je výrazně zatíženo subjektivním anonymním hodnocením a různou úrovní vnímání kvality služby a úrovní spokojeností s ní, a to v daném okamžiku. Je velmi rozšířené zejména u zprostředkovatelů služeb a online obchodů. Bývá často spojené i se zákaznickým hodnocením, výsledky uživatelských testů apod. Zde se nejedná o klasické posuzování shody, ale o kvantitativní parametrické hodnocení k obvyklé úrovni.

- c) **posuzování shody třetí stranou** – posuzování shody, která je vykonávána osobou nebo organizací, jež je nezávislá na dodavateli předmětu posuzování shody a nemá uživatelský zájem na tomto předmětu. Je zřejmé, že hodnocení třetí stranou, tedy nezávislou organizací, s sebou nese nejvyšší důvěryhodnost. Posuzování shody je vždy prováděno k předem stanoveným požadavkům, zjištění je realizováno v místě organizace, výstupem posouzení shody při splnění požadavků je certifikát a protokol o certifikaci, obsahující výsledky hodnocení a posouzení shody. Vydaný certifikát je ujištěním o tom, že služba splňuje požadavky na certifikaci stanovenou normami nebo jinými normativními dokumenty a předpisy, na které se certifikát musí odkazovat.

Kompetentní organizace

Kompetentní organizace, jsou organizace třetí strany – certifikační orgány, provádějící posuzování shody a certifikaci, které jsou prokazatelně nezávislé na organizaci poskytující služby a na uživatelském zájmu o dané služby.

Spotřebitelé, hospodářské subjekty, zástupci státní správy a samosprávy, hodnotitelé uchazečů o veřejné zakázky apod. by měli vyžadovat důvěryhodné dokumenty prokazující kvalitu služeb nebo vý-

robků. Požadování doložení důvěryhodných dokumentů vydaných kompetentními organizacemi prokazující splnění kvalitativních požadavků služby nebo výrobky neznámá omezování hospodářské soutěže a možné diskriminační zúžení okruhu potencionálních uchazečů o veřejnou zakázku, ale nástroj k řízení a zajištění prokazatelné kvality služeb nebo výrobků.

Akreditace

Akreditace je uznání odborné způsobilosti, nezávislosti a nezávislosti subjektu posuzování shody poskytovat odborné služby v souladu s požadavky mezinárodních norem stanovující požadavky na třetí strany. V oblasti služeb se jedná zejména o mezinárodní normu ČSN EN ISO/IEC 17065 *Posuzování shody – Požadavky na orgány certifikující produkty, procesy a služby*. Akreditaci provádí vnitrostátní akreditační orgán, v České republice Český institut pro akreditaci, o.p.s.

Jak identifikovat důvěryhodné certifikáty a osvědčení?

Certifikáty nebo osvědčení, jako výstupy posuzování shody vydávané akreditovanými certifikačními orgány pro služby výrobky nebo procesy, musí obsahovat odkaz na akreditaci, nejčastěji použití akreditační značky poskytnuté akreditovaným subjektům Českým institutem pro akreditaci, o.p.s. Ověření kompetence akreditovaného subjektu je možné online na stránkách www.cai.cz.

Ing. Lada Pluhařová

Ing. Lubomír Keim, CSc.

Výzkumný ústav pozemních staveb

Certifikační společnost, s.r.o.

Cena a Čestná uznání Vladimíra Lista 2021

Od roku 2002 je udělována vybraným osobnostem Cena a Čestné uznání Vladimíra Lista jako symbolické poděkování za jejich práci a působení, kterým přispěly k rozvoji a popularizaci technické normalizace. Technická normalizace je mnohotvárná činnost procházející napříč všemi obory lidského působení. Proto také nezávislá komise vybírá nositele ocenění Vladimíra Lista z různých oblastí, a to na základě nominace, kterou mohou ÚNMZ předat představitelé odborné veřejnosti. Na počest zakladatele organizované československé technické normalizace profesora Dr. Ing. Vladimíra Lista jsou udělovány dva typy ocenění nesoucí jeho jméno: Cena Vladimíra Lista a Čestné uznání Vladimíra Lista.

V letošním roce byly uděleny Čestná uznání Vladimíra Lista (v abecedním pořadí): Ing. Leoši Mannovi, Ing. Liboru Seidlovi a Ing. Štěpánce Tomanové. Cena za celoživotní zásluhy v oblasti technické normalizace p. Josefu Oboňovi.

V kategorii „O nejlepší studentskou práci s vazbou na technické normy ČSN“ bylo uděleno Čestné uznání za práci „Tvorba kalibračního postupu optického robotického pracoviště pro rozměrovou kontrolu karoserií“, jejímž autorem je Bc. Josef Steklý, student ČVUT v Praze, Fakulty strojiní. Tématem této bakalářské práce je stručné shrnutí normativních požadavků vztahujících se na laser trackery, analýza stávajícího kalibračního postupu

a návrh nového kalibračního postupu. Nový kalibrační postup by měl zajistit větší možnost automatizace kalibrace, více korespondovat s normativními požadavky a usnadnit i urychlit celý proces kalibrace měřicího zařízení. Práce je vztažena na společnost ŠKODA AUTO a.s. a její robotická měřová stanoviště a kalibrační artefakty. Cílem je navrhnout kalibrační postup, který bude možné použít na více typů robotizovaných pracovišť díky využití stejného principu funkce jednotlivých součástí.

V kategorii „ČSN: Research and Innovation“, kde Česká agentura pro standardizaci oceňuje tvůrce (jednotlivce nebo organizace) původní ČSN, kteří dosáhli úspěšné integrace výzkumu/inovace a normalizace, a tím řeší začlenění technické normalizace do procesů výzkumu a vývoje, nebo inovačních procesů na podporu zavádění inovací na trh a/nebo zahrnutí konkrétních výsledků výzkumu (např. publikovaných v odborném nebo vědeckém časopise), které byly začleněny do normalizačních výstupů (ČSN, TNI nebo RÚ / rozborový úkol).

Letošním vítězem je CTN při Sweco Hydroprojekt a. s. za tvorbu ČSN 75 7737 *Kvalita vod – Stanovení původců cerkáriové dermatitidy ve vodním prostředí*. Na tvorbě normy se podílela zejména Ing. Lenka Fremrová ve spolupráci s Katedrou parazitologie Přírodovědecké fakulty UK (RNDr. Jana Bulantová, Ph.D.) a Státním zdravotním ústavem (Mgr. Petrem Pumannem).

Ohlédnutí za konferencí „JÁDRO – Nové jaderné zdroje“

Dne 23. září 2021 proběhla v Praze konference pod názvem „JÁDRO – Nové jaderné zdroje“. Konferenci uspořádal Svaz podnikatelů ve stavebnictví (SPS) ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu (MPO) a Aliancí české energetiky (CPIA). Za organizaci zajištění konference byla zodpovědná společnost Sekurkon, s.r.o.

Konference se zúčastnili zástupci MPO, vedení společnosti ČEZ, ÚJV Řež, Technologické agentury ČR, akademické sféry, potenciálních dodavatelů nového jaderného zdroje v Dukovanech, tj. dodavatelských firem ze stavebnictví a dalších odvětví českého průmyslu. Konference se konala 14 dnů před volbami do Poslanecké sněmovny ČR, proto byl závěrečný panel věnován diskuzi zástupců politických stran, které se zúčastnily nadcházejících voleb. Na konferenci byli přítomni zástupci veřejnosti a médií.

Tomáš Ehler, náměstek ministra průmyslu a obchodu pro jadernou energetiku, uvedl, že jediný nový jaderný blok v Dukovanech nebude schopen i při dalším zvyšování podílu OZE v energetickém mixu po ukončení provozu uhelných elektráren zajistit plnění závazků ČR v rámci EU ke snižování emisí skleníkových plynů. Je nutné postavit minimálně jeden další jaderný zdroj v Dukovanech a dva

v Temelíně. Otázkou ovšem je, zda stát jako větší nový vlastník společnosti ČEZ dokáže prosadit svou vůli ve vztahu k jejímu představenstvu, aby rozhodlo o přípravě výstavby těchto dalších nových jaderných bloků.

Tomáš Pleskač, člen představenstva společnosti ČEZ, sdělil účastníkům konference, že společnost ČEZ v dlouhodobém výhledu zatím plánuje uvedení do provozu pouze jednoho nového jaderného zdroje v Dukovanech a uvedení do provozu 6000 MW ve fotovoltaických elektrárnách jako náhrady výkonu po ukončení provozu uhelných elektráren. Bude sledovat možnosti použití SMR, po jejich komercializaci na konci 30. let tohoto století počítá s výstavbou SMR o celkovém výkonu zhruba 1000 MW. Věřící, že se podaří dosáhnout prodloužení provozu starých bloků VVER – 440 v Dukovanech na 60 let, tj. 2045–2047, bez nutnosti výměny parních generátorů. Pokud to nepůjde, plán B je výstavba paroplynových elektráren.

Zástupci výzkumných ústavů, akademické sféry a Technologické agentury ČR vyjádřili připravenost podílet se v maximální možné míře na projektu výstavby nových jaderných zdrojů v České republice. Stejný postoj zazněl v diskuzních panelech Svaz podnikatelů ve stavebnictví a Aliance české ener-

getiky. Základní význam pro realizaci navrženého modelu EPC Flexi z hlediska účasti českého průmyslu a stavebnictví při výstavbě nových jaderných zdrojů bude mít to, co vyjedná společnost ČEZ jako investor ve smlouvě s dodavatelem, který se stane vítězem tendru. Pro naše firmy má totiž obrovský význam, zda v podmínkách tendru, a zejména pak ve smlouvě s jeho vítězem bude pasáž o opci na druhý blok v Dukovanech a dva bloky v Temelíně. Bez této garance bude ohroženo zapojení řady firem z českého průmyslu do takových dodávek pro vítěze tendru, které vyžadují investice do požadované certifikace kvality (ASME Code, RCCM – Code aj.) a do nového technologického zařízení. Jediný blok nemůže totiž u řady firem zajistit potřebnou návratnost investic.

Zástupci společností EdF, KHNP a Westinghouse prezentovali projekty, s nimiž se chtějí přihlásit do tendru, tj. EPR 1200 (EdF), APR 1000 (KHNP) a AP 1000 (Westinghouse). V současné době pracují na odpovědi v rámci bezpečnostních dotazníků, které jim zaslala společnost ČEZ. Mají je zaslat zpět do konce listopadu 2021 a očekávají brzké vyhlášení tendru.

V poslední části konference vystoupili zástupci nejvýznamnějších politických stran, které se zúčastnily ve dnech 8. a 9. října 2021 voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. **Všichni přítomní zástupci těchto stran odpověděli ano** na otázku, zda Česká republika potřebuje v budoucnu jadernou energetiku jako součást energetického mixu, aby mohla splnit své závazky na snižování emisí skleníkových plynů a přechodu k uhlíkové neutralitě. Takže nezbyvá než doufat, že se vítězové parlamentních voleb zasadí o to, aby jaderné elektrárny spolu s OZE zajistily v budoucnu nejen energetickou bezpečnost České republiky, ale současně i cestu k její uhlíkové neutralitě.

*Jiří Nouza, za pořadatele SPS
Tomáš Měřínský, za organizátora Sekurkon*

*Petr Třešňák, poslanec / MP, Piráti / PIRATAN • Radim Fiala, poslanec / MP, SPD • Lukáš Otys, místopředseda / Vice-Chairman, TOP 09/SPOLU
Pavel Hojda, expert pro resort průmyslu, obchodu a dopravy / Expert in Industry, Trade and Transport, KSČM
Milan Urban, expert pro resort průmyslu a obchodu / Expert in Industry and Trade, ČSSD
Vladimír Dlouhý, prezident/President, Hospodářská komora ČR / Czech Chamber of Commerce • Jiří Nouza, prezident/President, SPS
a ze záznamu Karel Havlíček, ministr průmyslu a obchodu*

*Blok: Panel stavebních firem
Václav Matyáš, emeritní prezident / President Emeritus, SPS / Association of Building Entrepreneurs of the Czech Republic
Jaroslav Heran, generální ředitel / CEO, Metrostav a.s. • Martin Bašár, technický ředitel / Technical Director, STRABAG a.s.
Zdeněk Burda, obchodní náměstek / Commercial Director, SMP CZ, a.s. • Jiří Nouza, prezident, SPS*

České technické normy a ostatní služby

ČSN EN ISO 18295-1 Zákaznická kontaktní centra
– Část 1: Požadavky na zákaznická kontaktní centra

ČSN ISO 20228
Tlumočnické služby
– Právní tlumočení
– Požadavky

ČSN ISO 18587 Překladačské služby
– Redigování výstupů
strojového překladu
– Požadavky

ČSN EN 15696 Samoskladování
– Specifikace služeb samoskladování

ČSN EN 15733 Realitní služby
– Požadavky na poskytování realitních služeb

ČSN EN ISO 24803 Rekreační potápění
– Požadavky na poskytovatele
služeb rekreačního potápění

Ptáte se

Česká agentura pro standardizaci, s.p.o., (dále jen „Agentura“) byla zřízena Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví na základě ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), mj. za účelem zajištění tvorby, vydávání a distribuce českých technických norem a vedení databáze českých technických norem a jiných technických dokumentů.

Agentura je adresátem četných dotazů, které se týkají výkladu technických norem na konkrétní podmínky, jež však agentura není oprávněna podávat. Agentura proto k dotazům svých zákazníků alespoň zprostředkovává expertní stanoviska, která jsou výlučně odbornými názory jejich zpracovatelů. Agentura obsah stanovisek neposuzuje, neověřuje ani jinak nekontroluje. Zveřejněná stanoviska proto nejsou stanovisky Agentury a nevyjadřují názory Agentury. Jejich zveřejněním Agentura nepřebírá žádné záruky a jakoukoliv odpovědnost za jejich obsah. Zveřejněná stanoviska nejsou obecně závaznými stanovisky, nelze proto vyloučit, že názor orgánu či instituce autoritativně rozhodující o otázkách, jejichž řešení je předmětem stanoviska, může být odlišný od názorů uvedených ve stanovisku.

V dnešním vydání se věnujeme častým dotazům z oblasti stavebnictví.

Dotaz

Chci se zeptat, zda je tabulka všeobecných tolerancí pro hloubky závitů v dřevě?

Odpověď:

Speciální norma, která by řešila tolerance hloubky závitů v dřevě, není.

Lze využít buď normu ČSN ISO 2768-1 *Všeobecné tolerance – Nepředepsané mezní úchytky délkových a úhlových rozměrů*, nebo využít zásad v normě ČSN EN ISO 4759-1 *Tolerance spojovacích součástí* –

Část 1: Šrouby a matice – Výrobní třída A, B a C, kde jsou uvedeny tolerance délky spojovacího prvku a tolerance délky závitu.

Dotaz

Existuje česká či evropská norma pro provádění monolitických betonových konstrukcí a pohledového betonu? Našel jsem pouze normy pro betonové směsi. Jedná se především o to, jaké jsou tolerované odchylky při stavebních konstrukcích

a provádění staveb, a zda je nějak upraven interiérový pohledový beton. Případně je-li toto upraveno v nějakých obecnějších normách pro stavební konstrukce.

Odpověď:

Betonové konstrukce se provádějí podle ČSN EN 13670 *Provádění betonových konstrukcí* (vydána 06/2010).

Tolerance pro provádění monolitických konstrukcí jsou uvedeny v této normě v *Části 10 Geometrické tolerance*.

Konkrétní tolerance konstrukcí jsou pak uvedeny v informativní *Příloze G – Směrnice pro geometrické tolerance normy*.

Interiérový pohledový beton upraven touto normou není, pouze je v *Části Přílohy G. 10.7 Tolerance pro rovinnost povrchů a přímost hran*.

Požadavky na pohledový beton (tolerance, hladkost povrchu / počet a velikost pórů, spárořez, otvory pro spojovací tyče, barevnost apod.) musí specifikovat autor dokumentace, třeba na základě přání investora, a nejlépe se domluví s tím, že bude provedena betonáž vzorové části konstrukce (např. stěny), kde se zhotovitel, projektant a investor dohodnou na konečném vzhledu betonu. Může být vybrána i část povrchu nějaké již existující stavby a jejím prostřednictvím se smluvní strany dohodnou na požadovaném vzhledu.

Pro specifikaci pohledového betonu je možné použít i technická pravidla vydaná Českou betonářskou společností TP 03 (2018) *Pohledový beton*, kde jsou stanoveny požadavky na vlastnosti ploch betonu dle jednotlivých klasifikačních tříd PBO až PBS. Možno zakoupit na www.cbsbeton.eu.

V každém případě však platí, že pokud není sjednána dodávka konstrukce dle ČSN EN 13670 nebo vlastnost povrchu podle konkrétní specifikace dle TP 03 a pokud není v prováděcí dokumentaci blíže určeno, jak mají plochy betonu vypadat, nelze se domáhat jakýchkoliv vzhledových vlastností betonové plochy.

Uvede-li objednatel betonu (projektant) specifikaci „pohledový beton“, je tato specifikace irelevantní a pro řešení případných sporů naprosto bezcenná.

Dotaz:

Co je přesně zamýšleno textací ČSN 73 4301 *Obytné budovy*

5.3 domovní komunikace

5.3.1.1 hlavní domovní komunikace

... A musí umožňovat přepravu předmětů o rozměrech 1950 mm x 800 mm x 1950 mm do všech bytů.

Znamená to pouze do první místnosti v bytě, nebo do všech obytných místností, nebo do všech místností?

Odpověď:

ČSN 73 4301 *Obytné budovy* článek 5.3.1.1: hlavní domovní komunikace uvádí umožňovat přepravu předmětů o rozměrech 1950 x 800 x 1950 mm do všech bytů, ale článek 5.2.1.1 uvádí, že řešení bytu musí umožňovat přepravu předmětů rozměrů 1800 x 600 x 1800 mm do všech obytných místností.

Dotaz:

K části normy ČSN EN 620 *Kontinuální manipulační zařízení a systémy – požadavky na bezpečnost a elektromagnetickou kompatibilitu na pevné pásové dopravníky pro sypký materiál*; význam odstavce 5.1.4.3.1:

Nosné válečky nemusí být chráněny v pracovních a provozních prostorech pokud:

- Je místo náběhu nosných válečků v bezpečné vzdálenosti podle EN 294:1992

Nebo

- Neexistuje riziko poranění osob sesmeknutím pásu (opuštěním válečků) při vytvoření mezery v místě náběhu minimálně 50 mm bez nebezpečí zachycení nebo stlačení

Podobné vyjádření se vyskytuje i v odstavci 5.1.4.3.2 pro spodní válečky.

Za jakých podmínek nemusí být nosné válečky chráněny? Mé vysvětlení: Pokud je mezi nosným válečkem a pásem během provozu tak malý tlak, že v případě zachycení části těla do sbíhavého místa mezi nosným válečkem a pásem bude možnost vytrhnutí ruky bez vzniku vážného zranění, pak nemusí být toto místo chráněno. V takovém případě bych však rád vnesl dotaz na to, kdo a jak toto může posoudit.

Odpověď:

Po prostudování části normy ČSN EN 620 *Kontinuální manipulační zařízení a systémy – požadavky na bezpečnost a elektromagnetickou kompatibilitu na pevné pásové dopravníky pro sypký materiál*, konkrétně článků 5.1.4.3.1 a 5.1.4.3.2., které se věnují nosným válečkům, jsme došli k závěru, že ve jmenovaných kapitolách je vysvětlení zajištění bezpečnosti neuchopitelné a dalo by se interpretovat různými způsoby. My se přikláníme k Vašemu názoru, že pokud je mezi nosným válečkem a pásem během provozu tak malý tlak, že v případě zachycení části těla do sbíhavého místa mezi nosným válečkem a pásem bude možnost vytrhnutí ruky bez vzniku vážného zranění, pak nemusí být toto místo chráněno.

Snažili jsme se text normy konzultovat se zkušenými technikami a všichni jej posuzují stejně jako Vy. Pokud byste chtěl jít více do hloubky, v normě je odkazováno na řadu dalších normativních odkazů, které se jmenovanou normou souvisejí a věnují se bezpečnosti, ale popis bude pravděpodobně hodně podobný.

Jako druhá možnost se jeví podání podnětu na úpravu/revizi normy přímo CEN/TC 148/WG 1, která normu vytvářela. Řada technických předpisů je bohužel sepsána takovým způsobem, že výklad pravidel a požadavků v nich uvedených je možný několika způsoby a norma ČSN EN 620 se mezi ně řadí.

Dotaz:

Řeší ČSN 74 7251 *Skládané pláště, obklady a pláště z panelů – Požadavky na přesnost osazení, kvalitu a vzhled* problematiku plastových vnitřních parapetů? Jedná se o plastový parapet vyrobený ze směsi PVC a jiných přísad. Geometrická nerovnost extrudovaného nosiče má v některých případech odchylku od osy řezu.

Otázka je, zda řeší norma podélnou křivost (odchylku) výrobku, v návaznosti na podélný řez pilovým kotoučem. Pokud jsme to správně pochopili podle tabulky B. 1 v tabulce se udává 1 mm / 1 m. To znamená, že v délce 6 m může mít parapet +/- odchylku až 6 mm? Například po seřiznutí požadované šířce 400 mm v délce 6 m můžu mít rozměr 394 mm, nebo naopak 406 mm?

Odpověď:

Norma ČSN 74 7251 (resp. i norma ČSN 74 7250 pro lehké obvodové pláště) se v souladu se svým předmětem týká venkovních konstrukcí.

1) To znamená, že není-li vnitřní parapetní deska přímo konstrukční součástí skládaného pláště (venkovní obálka budovy), pak se plastového profilu na zděném nebo jinak zhotoveném parapetu tato norma netýká a ustanovení normy se na vnitřní parapety nevztahují.

Není-li ustanovení ve smlouvě, v projektu nebo jiném ujednání, že bude pro posouzení vnitřních parapetů použita tato norma, pak je posuzování podle ČSN 74 7251 bezpředmětné a platí obchodní a dodací podmínky dodavatele, a/nebo výrobkové normy, které se daného výrobku týkají.

Ustanovení o přesnosti plastových profilů se v ČSN 74 7251 týká obkladových fasádních prvků (například časté plastové obklady rodinných domků apod.).

2) Pokud se postupuje podle ČSN 74 7250 *Lehké obvodové pláště – Požadavky na zabudování*: Většinou se vnitřní parapetní deska nerealizuje nebo je přímo konstrukční součástí lehkého obvodového pláště (venkovní obálka budovy), pak je ale zpravidla z plechu, někdy je použit kámen nebo masivní dřevo, plastové parapetní desky či laminované parapetní desky MDF apod. se používají v LOP opravdu jen zřídka, potom se jich samozřejmě ustanovení ČSN 74 7250 (odkazuje na ČSN 74 7251) týká, protože jsou součástí konstrukce.

Pokud jsou ale profily parapetních desek z plastu použity na vnitřních předstěnách lehkých obvodových plášťů (zděné, lehké montované, monolitické atd.), pak se jich tato norma netýká a platí, co je uvedeno v 1): Není-li ustanovení ve smlouvě, v projektu nebo jiném ujednání, že bude pro posouzení vnitřních parapetů použita tato norma, pak je posuzování podle ČSN 74 7250, a/nebo ČSN 74 7251 bezpředmětné a platí obchodní a dodací podmínky dodavatele, a/nebo výrobkové normy, které se daného výrobku týkají.

Publikace „Komíny – Navrhování, provádění, uvádění do provozu, provoz a údržba“

V září byla vydána odborná publikace „Komíny – Navrhování, provádění, uvádění do provozu, provoz a údržba“, která je společným dílem expertů z Ministerstva vnitra, GŘ HZS ČR – generálního ředitelství hasičského záchranného sboru ČR, ČKAIT – České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, členů technické normalizační komise č. 105 Komíny, České agentury pro standardizaci a SKČR – Společenstva kominíků ČR, které také koordinovalo celý projekt. Vyjmenované organizace také převzaly odbornou záštitu nad publikací.

Z širokého autorského kolektivu je zřejmé, že publikace obsahuje informace o požadavcích jak na navrhování, provádění komínů a jejich uvádění do provozu, tak jejich provozování, dále uvádí požadavky na povinné revize a údržbu komínů. Je určena kromě specialistům v tomto oboru i majitelům a správcům nemovitostí, kde komíny jsou nedílnou součástí staveb a z pohledu provozní bezpečnosti staveb jsou jejich neopomenutelnou součástí. V této oblasti je známo, že každým rokem dojde v ČR přibližně k 300 požárům způsobeným vadami spalinových cest – komínů a kouřovodů, zanedbáním jejich pravidelného čištění a údržby. Škody způsobené na majetku jsou každým rokem v desítkách milionů korun. Zanedbáním kontrol spalinových cest dochází každoročně rovněž ke stovkám otrav oxidem uhelnatým, velmi často s fatálními následky.

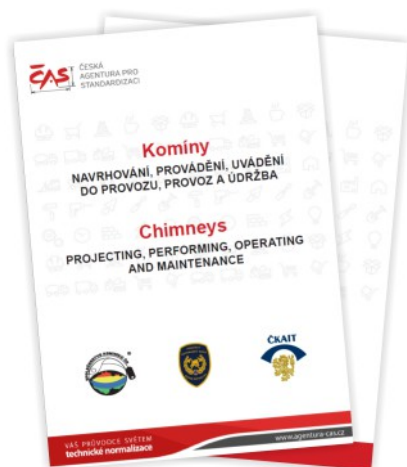
Publikace podává ucelený přehled právních předpisů, technických norem a normativních dokumentů stanovujících technické požadavky na komíny, postupy při jejich navrhování, provádění, uvádění do provozu, jejich provozování, čištění, údržbě a revizi, vymezující i povinnosti a odpovědnosti oprávněných osob. Termíny a základní technické požadavky na komíny a kouřovody stanoví ČSN EN 1443:2020 *Komíny – Obecné*

požadavky a ČSN 73 4201: 2010 Komíny a kouřovody – Navrhování, provádění a připojování spotřebičů paliv.

Publikace obsahuje i ověřená technická řešení založená na praktických zkušenostech a výsledcích zkoušek, měření, modelových výpočtech a počítačových simulacích, včetně pravidel správné praxe obsažených v Technických pravidlech Společenstva kominíků ČR, registrovaného Hospodářskou komorou ČR.

Vysokou odbornost publikace potvrdili svým úvodním slovem generál poručík Ing. Drahoslav Ryba, v době vydání publikace generální ředitel HZS ČR, Ing. Robert Špalek, předseda ČKAIT, a Ing. Jaroslav Schön, prezident SK ČR.

Distribuci zajišťuje Česká agentura pro standardizaci.

Seminář ČSTN ve Znojmě ve znamení spolupráce se slovenským SSTN a příprav na oslav 100. výročí založení ČSN

Ve dnech 13.–14. září 2021 uspořádala ČSTN (Česká společnost pro technickou normalizaci) tradiční seminář spojený s valnou hromadou ve Znojmě v hotelu Mariel.

Akte se kromě členů ČSTN a dalších zástupců z ČR aktivně účastnili také zástupci SSTN (Slovenská spoločnosť pre technickú normalizáciu) a ÚNMS (Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo).

Jeden z členů SSTN, Ing. Peter Lakatoš, který několik let pracoval jako expert v Gruzínském a Ukrajinském institutu technické normalizace, přispěl přednáškami svých kolegů z těchto institucí a seznámil nás s činností gruzínského institutu. Rovněž zprostředkoval přednášku prof. Medovara na téma elektrotruskového přetavování oceli pro náročné použití v průmyslu.

Předsedkyně SSTN a členka předsednictva ZSVTS Bratislava (Zváz slovenských vedeckotechnických spoločností) Ing. Božena Tušová předala našemu spolku plaketu k 30. výročí vzniku ZSVTS a informovala účastníky semináře o činnosti obou organizací na Slovensku.

Semináře se zúčastnil rovněž generální ředitel Agentury ČAS – Mgr. Zdeněk Veselý, který ve svém vystoupení přednesl nejnovější poznatky z činnosti Agentury:

- Problematika sponzorovaného přístupu k technickým normám
- Finalizace přípravy kompletní digitalizace fondu ČSN do formátu xml
- Představení projektu BIM (Building Information Management) pro stavebnictví
- Zasedání CEN/CENELEC v Praze v červnu 2022 (předpoklad 300 hostů z celého světa)
- Oslavy 100. výročí technické normalizace v českých zemích v 2. pololetí 2022
- Vydávání Magazínu ČAS v elektronické a tištěné formě

Jednání obohatil také předseda představenstva Sdružení českých spotřebitelů a zároveň ředitel Kabinetu pro standardizaci Ing. Libor Dupal, který pojednal o činnosti Sdružení a představil strukturu mezinárodní organizace ANEC (Evropské sdružení

pro koordinaci účasti spotřebitelů na standardizaci). Dále pak byla posluchačům prezentována část příruček týkající se zejména kvality potravinářských výrobků, bezpečnosti sportovišť s důrazem na sportoviště pro děti a rovněž problematika zdravotnosti spotřebitelů, handicapovaných občanů a seniorů.

Účastníci semináře uvítali rovněž přednášku nestora spolku ČSTN Ing. Václava Vovse na téma „Etapy vzniku evropských norem a zkušenosti s výukou technické normalizace na SŠ a VŠ“.

Dalšími prezentujícími byli již tradiční účastníci našich akcí, zástupci společností zajišťující servis aktualizace českých i zahraničních technických norem, zprostředkování firemních přístupů do zahraničních databází a řadu dalších specifických požadavků zákazníků z tohoto oboru, ředitel firmy Normservis Hamry nad Sázavou pan Miroslav Sobotka a ředitel firmy Tema IHS Praha Ing. Zdeněk Liška.

V druhém přednáškovém bloku se účastníci semináře měli možnost seznámit s činností a zkušenostmi manažerky zkušebních laboratoří firmy Vítkovice Steel Ostrava Ing. Gabriely Míčkové, která prošla za svou aktivní pracovní kariéru bývalou Rudolfovou hutí od aglomerace až po finální výrobou, včetně zkoušení a atestace výrobků. Následně pak se svou prezentací vystoupila i zástupkyně Ocelářské unie a Centra technické normalizace (CTN) pro oblast hutnictví Ing. Taťána Ujházy, která představila činnosti CTN z pohledu národní i mezinárodní spolupráce s evropskou (CEN) a mezinárodní normalizační organizací (ISO). Dále prezentovala aktuálně projednáváná témata jak v oblasti normotvorby, tak celkovou situaci v ocelářském průmyslu. Aktuální informace z tohoto výrobního sektoru naleznete na webových stránkách Ocelářské unie.

Z časových důvodů nebyly prodiskutovány kvízové otázky týkající se technické normalizace, které byly rozděleny do pěti kapitol (Historie, Mezinárodní normalizační organizace, Národní technická normalizace, Technické normy – význam, vznik a struktura, Různé). Tento edukační kvíz bude v nejbližší době umístěn na stránkách našeho spolku (www.cstn.cz). Věříme, že přispěje k popularizaci technické normalizace a k hlubšímu poznání tohoto

neprávem opomíjeného oboru. Technická normalizace totiž zasahuje do všech oblastí lidské činnosti a nastavuje pravidla pro srozumitelnou komunikaci především mezi legislativci, výrobcí a spotřebiteli.

Před ukončením semináře byla zmíněna spolupráce s doc. Efmertovou (vedoucí historické laboratoře elektrotechniky na ČVUT FEL Praha), která připravuje ke 100. výročí TN přednášku o zakladateli technické normalizace v českých zemích profesorovi Vladimíru Listovi.

Závěr jednání patřil valné hromadě spolku ČSTN, kde byla bilancována činnost za předchozí rok 2020. V době pandemie začala ČSTN aktivně využívat virtuální komunikaci, členové výboru se zúčastnili osmi videokonferencí a podařilo se úspěšně zorganizovat online seminář, namísto klasického semináře pořádaného každoročně v DT Ostrava. Tento seminář je již více než 15 let tradičním místem setkávání profesních zaměstnanců oboru technické normalizace v MSK.

Seminář a valná hromada v královském městě Znojme proběhly i v této složité době velmi zdařile, o čemž svědčí nejen hojná účast členů a příznivců spolku, ale také bohatý program a zájem zástupců zahraničních účastníků ze Slovenska o navázání trvalé spolupráce.

ČSTN je zájmem o spolupráci potěšena a považuje ji za významný počín právě před nadcházejícím 100. výročím vzniku technické normalizace, které oslavíme v roce 2022. Vzájemná spolupráce je předpokladem pro důstojné oslavy tohoto výročí jak v Čechách, tak na Slovensku.

*Ing. Gustav Chwistek
předseda ČSTN*

Ceník inzerce

Magazín ČAS

Technická specifikace

Formát:	160 × 226 mm
Papír obálka:	200–300 g/m ² lesklá křída
Papír vnitřní strany:	120–150 g/m ² matná křída
Vazba:	V2
Frekvence:	4x ročně

Plošná barevná inzerce

Formáty inzerce uvnitř magazínu

Formát	Rozměr	Cena
Celá strana	160 × 226 mm	18 000 Kč
1/2 strany	160 × 113 mm	9 000 Kč
1/4 strany	80 × 113 mm	4 500 Kč

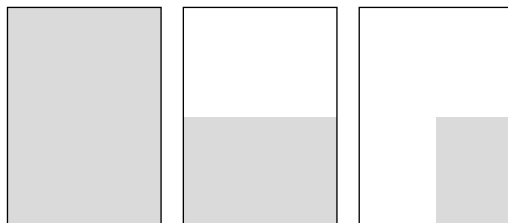
Barevná zadní obálka magazínu

Rozměr	Cena
160 × 180 mm	25 000 Kč

Vkládaná inzerce

Formát	Rozměr	Cena
Celá strana	160 × 226 mm	6 000 Kč
1/2 strany	160 × 113 mm	4 000 Kč

Ceny inzerce jsou uvedeny bez DPH

1/1

1/2

1/4

Slevy při opakovaném uveřejňování reklamy

2 × 15 % 3 × 20 % 4 × 25 %

Grafické zpracování inzerátu, včetně úpravy barevných předloh

20 % z ceny inzerátu

Podklady

Hotová inzerce: tiskové PDF, včetně spadů a ořezových značek.

Podklady pro vytvoření inzerce: textové podklady ve formátu DOC, obrazové podklady v tiskové kvalitě (rozlišení na 300 dpi) ve formátech PSD, JPEG, TIF a EPS, loga v křivkách (EPS, AI, PDF).

Navštivte nás na
Mezinárodním strojírenském veletrhu
 v pavilonu V, číslo stánku 028

a dostanete veletržní
slevu 20 % na publikace

Základy technické normalizace –

vstupní výuka technické normalizace
 pro učitele odborných předmětů
 středních škol

Komentované vydání ČSN ISO 45001

Systémy managementu
 bezpečnosti a ochrany zdraví při práci –
 Požadavky s návodem k použití

Požární bezpečnostní zařízení ve stavbách

Zařízení hřišť – bezpečnost na evropských hřištích

komentované vydání souboru
 norem ČSN EN 1176 a ČSN EN 1177

